

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра іноземних мов професійного спрямування

ENGLISH FOR SPATIAL PLANNING AND DEVELOPMENT

Методичні вказівки

до практичних занять та самостійної роботи
студентів спеціальності 193 *Геодезія та землеустрій*
освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»
(частина 2)

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри іноземних
мов
професійного спрямування
протокол № бвід 26.11.2019р.

Чернігів 2019

English for spatial planning and development: методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи студентів спеціальності 193 *Геодезія та землеустрій* (частина 2) / Укл.: О. В. Ніколаєнко, Т. О. Ушата. Чернігів : ЧНТУ, 2019. 64 с.

Укладачі: О. В. Ніколаєнко, старший викладач кафедри іноземних мов професійного спрямування,
Т. О. Ушата, , старший викладач кафедри іноземних мов професійного спрямування

Відповідальна за випуск: Литвин С. В., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов професійного спрямування

Рецензент: Литвин С. В., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов професійного спрямування Чернігівського національного технологічного університету

Вступ

Методичні вказівки з англійської мови **English for spatial planning and development (частина 2)** призначені для практичних занять та самостійної роботи студентів спеціальності 193 *Геодезія та землеустрій*.

Навчальний матеріал охоплює загальні поняття, основні напрямки й принципи геодезії та землеустрою, особливості сільського землевикористання, умови впровадження загального планування та етапи його реалізації на основі відповідної методології та стратегії. Кожен розділ базується на тексті для вивчаючого читання, що дозволяє ознайомитися з професійною термінологією, поглибити знання в професійній сфері. Тлумачення термінів та понять в текстах та переклад активної лексики, що подається в кожному розділі, полегшують сприйняття та розуміння інформації.

Різноманітні вправи спрямовані на перевірку розуміння прочитаного, опанування лексики фахової тематики, формування професійної іншомовної комунікативної компетенції.

Методичні вказівки розраховані на студентів, які володіють базовою граматиною англійської мови.

Contents

Module 7	
THE ESSENCE OF LAND USE PLANNING.....	5
Module 8	
TYPES OF LAND USE PLANNING.....	10
Module 9	
DOCUMENTATION OF LAND USE	14
Module 10	
LAND SUITABILITY MAPPING	18
Module 11	
LAND USE PLANNING AS AN INSTRUMENT OF THE TECHNICAL COOPERATION.....	22
Module 12	
LAND RESOURCES PROTECTION.....	26
Grammar practice.....	30
Рекомендована література.....	64

Module 7

THE ESSENCE OF LAND USE PLANNING

7.1 Discuss the questions:

- 1) Why land is valued so high?
- 2) What is a job of a land use planner?

7.2 Read the text and insert the following words to complete the text. Discuss the key idea of the text with your partner:

constructions, bottom-land, capital, needs, ability, intelligence, later, services, productivity, produce, resources, principle

Land is necessary to satisfy man's ___1___. The people's needs can be satisfied only if we secure the best uses of land ___2___. It is true that no progress in satisfaction the needs of man can be made if no labour is applied. If we want to live better we must work better. No progress can be made if labour is applied without ___3___. The land use planner is to secure wise hand uses. When we approach a familiar city after a year's absence, we now expect to see housing developments on land. We observe that old buildings are being demolished to permit new ___4___. The land use planner must decide whether to use a tract for a home site or for crops, or whether to use a valley to ___5___ corn. He is to decide whether to use the river ___6___ for growing tomatoes and cabbage. He is to be aware of the ___7___ of land to satisfy wants when it is used for pasture or when it is used for wheat.

He must know its ___8___ in each use. He must know many things about the land ability. The land use planner determines which acreages to employ in each land use. He decides whether the land should be used now or ___9___ and how it must be used. He plans the living centres and the field patterns and many other ___10___ that land can supply. He must consider the best uses of the land. The land use planner determines not only the productivity of land. He has to distinguish between the physical productivity and the economic productivity of the land. He is to know the productivity of the land itself and that of labour, ___11___ and other resources. The general ___12___ is: each hectare of land should be given to the use in which its economic productivity is the highest.

7.3 Read and translate the following words. Provide the definition of each of them in English and make your partner guess a word:

Border, elimination, soil, protection, (to)waste, establishment, researching, to connect, pollution, certificate, restoration, boundary, site, substances, conduction, estimation, to carry out, researchers, flood, bogging.

7.4 Read and translate the following word combinations and phrases. Compose as many sentences in Ukrainian as possible to make your

partner translate them into English:

Technical registration, wind erosion, waste products, tilled soils, radioactive substances, projects for reclaiming the soils, country boundaries, elimination of inconveniences, arrangement of land, irrationally used, publicly discussed, interfarm land use planning, number of interconnected elements, land property.

7.5 Read and translate the text:

Land has much to do with our needs and the way we fulfill them. Many of our activities are devoted to getting the basic items of food, shelter, and clothing. We need highways and automobiles, forests and railways and many other things. It is likely that if we had all that we could list, new wants would arise. And again we would be faced with the problem of how to satisfy them.

The basic directions of land use planning in Ukraine include:

- development of state and regional forecasts, programmes of use and protection of land resources, a scheme of land use planning in view of town-planning, ecological, economic and other features of the territory;
- survey with establishment (restoration) on land the borders of administrative-territorial formations, the borders of land sites (parcels) under general state system and their technical registration;
- drawing up new land use planning projects, existing land properties and land uses ordering with elimination of inconveniences in the arrangement of land;
- delimitation of the land areas, establishment of borders and allotment of land sites in districts, registration of plans (drawings) of borders, preparation for the certificate of rights to the land sites;
- development of the projects for reclaiming the tilled soils, soil protection from water and wind erosion, mudflows, landslides, flooding, bogging, pollution by waste products of manufacture, chemical and radioactive substances, for improvement of agricultural lands, for development of new areas, preservation and increase of soil fertility;
- substantiation of borders accommodation and establishment of especially protected territories;
- fixing and change on district of city, country and rural settlements boundaries;
- conducting topographical and geodetic, cartographical, soil, agrochemical, geobotanical, historical, cultural and other researching work;
- development of land use planning documents connected with estimation of resources, use and protection of land, preservation a development of historically used economic activities of small people and ethnic groups;
- drawing up maps and atlases of land resources conditions an use;
- land inventory, regular revealing unused, irrationally used lands, and lands used not on a special-purpose designation.

Land use planning activity is carried out in all areas irrespective of their special-purpose designation and forms of ownership according to scientifically

proved, publicly discussed and in accordance with established order authorized by land use planning documentation (including forecasts, programmes, schemes and projects, materials of inspections and researches).

7.6 Find the synonyms of the following words:

Activity, regulation, particular, demarcation, work, special, order, define, arrangement, organizing, delimitation, determine.

7.7 Find antonyms of the following words:

Misunderstanding, natural, irregular, legal, understanding, unnatural, regular, respective, illegal, irrespective.

7.8 Read the text and find English equivalents to the following vocabulary:

1. складати нові проекти
землевпорядкування	12. зіткнутися з проблемами
2. особливості	13. подолання незручностей
3. виділення земельних ділянок	14. хімічні та радіоактивні речовини
4. бути присвяченим чомусь	15. згідно з загальною державною системою
5. матеріали перевірок та досліджень	16. сертифікат на право користування земельною ділянкою
6. селі	17. задовольняти потреби
7. проводити дослідницьку роботу	18. розмежування територій
8. встановлювати кордони	19. захист земельних ресурсів
9. захист ґрунтів від ерозій	20. земельні ділянки
10. нецільове використання земель	21. відновлення зораних ґрунтів
11. зсуви	22. підвищувати родючість ґрунтів

7.9 Translate the sentences:

1. В Україні майбутні землевпорядники розуміють, що земля є цінним ресурсом і треба запобігати її нецільовому використанню.
2. Згідно з матеріалами перевірки та досліджень в нашому регіоні місцеві громади використовують землю нераціонально.
3. Землевпорядники проводять дослідницьку роботу з метою подолання незручностей землевикористання.

4. Захист земельних ресурсів, відновлення зораних ґрунтів, захист ґрунтів від вітряної та водної ерозій – це основні цілі землевпорядкування в нашому регіоні.
5. Нам надали земельну ділянку, але ми зіткнулися з проблемою отримання сертифіката на право її володіння.

7.10 Put questions to the selected parts of the sentences::

1. *Bodies of the government* are the customers of land use planning work.
2. The state guarantees *equal rights and protection* for citizens.
3. Maintenance of steady landscapes is obligatory *for all proprietors*.
4. Local land use planning allows receiving *operation designs*.
5. A land use planner estimates *development of a land site*.

7.11 Summarize the text (5-7 sentences) using the following phrases:

The topic of the article is ... – Тема статті ...

The article under discussion is devoted to the problem ... – Стаття, що ми обговорюємо, присвячена проблемі...

The author in the article touches upon the problem of ... – У статті автор говорить про проблему ...

The article under discussion may be divided into several logically connected parts which are ... – Статтю можна поділити на декілька логічних взаємопов'язаних частин ...

The message of the article is that .../ The main idea of the article is ... – Основна ідея статті полягає у тому, що ...

In conclusion I'd like to ... – Підсумовуючи можна сказати, що ...

My own attitude to this article is ... – Моє власне ставлення до статті є...

I fully agree with / I don't agree with – Я повністю (не) згоден з...

I have found the article dull / important / interesting /of great value for ...because ...– Я вважаю, що стаття нудна / важлива / цікава / має велике значення для ...тому, що

(e.g. - **I have found the article useful for those who are prospect land use planners, because it touches main principles of the science.** – Я вважаю статтю корисною для майбутніх землевпорядників, так як вона зачіпає основні принципи науки.)

7.12 Answer the questions and develop a dialogue with your partner:

1. Why land is valued so high?
2. What five basic directions of land use planning in Ukraine can you name?
3. Why is it crucial to develop programmes of land use and protection of land resources?
4. Why do land use planners establish borders of land use sites?
5. What is a value of the certificate of rights to the land sites?

6. What exactly do land use planners do to protect land?
7. What documents do land use planners develop?
8. What areas is land use planning activity carried out?
9. What is a job of a land use planner?

Module 8

TYPES OF LAND USE PLANNING

8.1 Discuss the questions:

- 1 What is the economy and how it differs from economics?
- 2 How does an economic mechanism work?

8.2 Read the text and insert the following words to complete the text. Discuss the key idea of the text with your partner:

management, individual, progress, inflation, science, doldrums, required, prices, recover, resources

The word “the economy” we hear or read almost every day. For example, we may be told that “the world economy is in the ___1___,” or “the European economy is making little ___2___ out of recession,” or “the UK economy is beginning to ___3___,” or “the Ukrainian economy has held up relatively well during the recent recession”. But what is meant by the economy? What is an economy? How does an economy work?

The economy is a social mechanism which answers these three questions. The economy means a system for the ___4___, use and control of the money, goods and other ___5___ of a country, community or household.

Economics as a ___6___ consists of two disciplines which are microeconomics and macroeconomics. Microeconomics is the branch of economics that studies ___7___ producers, consumers, or markets. Microeconomics also studies how government activities such as regulations and taxes affect individual markets. Besides microeconomics tries to understand what factors affect the ___8___, wages and earnings. Macroeconomics is the branch of economics that studies the economy as a whole. It studies the overall values of output, of unemployment and of ___9___.

A mechanism is a mathematical structure that models institutions through which economic activity is guided and coordinated in ways that economise on the resources needed to operate the institutions, and that provide incentives that induce the ___10___ behaviours.

1. What is the economy?
2. Why are people interested in economics and the economy?
3. What is economics?
4. What is microeconomics?
5. What is macroeconomics?

6. What is an economic mechanism?

8.3 Read and translate the following words. Provide the definition of each of them in English and make your partner guess a word:

system, management, manufacture, legislation, condition, real estate, purpose, arrangement, knowledge, interfarm, estimation, geobotanical, research, conservation, property, obligatory.

8.4 Read and translate the following word combinations and phrases. Compose as many sentences in Ukrainian as possible to make your partner translate them into English:

in according to, the object of social and economic communication, state and individual actions, functioning and management of land use, relation between, nature protective problems, regulate land relations, economic and territorial conditions, exploitation of land resources, make decisions.

8.5 Read and translate the text:

Two types of land use planning

Land use planning is based on understanding land as the main means of production, the object of social and economic communications and as part of a natural complex. It can be considered in 2 ways: as a science and as a system of special activities (land use planning).

Land use planning as a science studies laws of functioning and management of land use as an object of using nature, as a general means and industrial basis of manufacture, as an object relation between land-legal and nature protective problems.

Land use planning as a system of activities can be defined as a complex of state and individual actions for realization of the land legislation, regulation of land relations, creation of social and economic, territorial and organizational conditions for economically and ecologically utilizing the land areas and other objects of the real estate. It must be implemented in according to the common economic mechanism.

The purpose of land use planning is arrangement and exploitation of land resources of the regions, separate tended properties and land uses. Therefore it is based on theoretical and methodological positions of adjacent fields of knowledge, such as land law, land cadastre, land relations, agriculture, land improvement, ecology, computer science, etc.

Two basic kinds of land use planning are known: local and interfarm, each of which solves the tasks by their own specific ways (except for topographical, cartographical and other researches and tests).

Local land use planning is one of the definite site. It allows receiving operation designs with estimation of site development on the basis of detailed topographical, geobotanical and other researches. The purpose of local land use planning is to increase efficiency of farming sites as well as their arrangement and protection. It introduces resource conservation technologies of crops cultivation, establishes obligatory soil-protective actions, etc.

Interfarm land use planning differs from the local one. The object of interfarm land use planning is using of land or land property as a whole. For each kind of land use planning there is a certain set of the components. They include the decisions which are made out as concrete projects. These components may consist of a number of interconnected elements.

8.6 Read the text and find English equivalents to the following vocabulary:

1. суміжні галузі	10. для економічного та екологічного використання
2. особливі дії	11. підвищити продуктивність
3. певний набір елементів	12. природний комплекс
4. засіб (чогось)	13. окремі типи власності
5. у відповідності до	14. відрізнятися від
6. вирощування врожаю	15. земельні відносини
7. дії держави та особи	16. промислова основа виробництва
8. певна ділянка землі	
9. соціальна та економічна співпраця	

8.7 Summarize the text (5-7 sentences) using the following phrases:

The topic of the article is ... – Тема статті ...

The article under discussion is devoted to the problem ... – Стаття, що ми обговорюємо, присвячена проблемі...

The author in the article touches upon the problem of ... – У статті автор говорить про проблему ...

The article under discussion may be divided into several logically connected parts which are ... – Статтю можна поділити на декілька логічних взаємопов'язаних частин ...

The message of the article is that .../ The main idea of the article is ... – Основна ідея статті полягає у тому, що ...

In conclusion I'd like to ... – Підсумовуючи можна сказати, що ...

My own attitude to this article is ... – Моє власне ставлення до статті є...

I fully agree with / I don't agree with – Я повністю (не) згоден з...

I have found the article dull / important / interesting / of great value for ...because ... – Я вважаю, що стаття нудна / важлива / цікава / має велике значення для ...тому, що

(e.g. - I have found the article useful for those who are prospect land use planners, because it touches main principles of the science. – Я вважаю статтю

корисною для майбутніх землевпорядників, так як вона зачіпає основні принципи науки.)

8.8 Answer the questions and develop a dialogue with your partner:

1. What is land?
2. What types of LUP do you know? How do they differ?
3. What is the purpose of LUP?
4. What is the essence of local LUP?
5. What is the essence of interfarm LUP?
6. What is common for both kinds of LUP?

Module 9

DOCUMENTATION OF LAND USE

9.1 Discuss the questions:

- 1) What is documentation? What benefits do people have from documentation?
- 2) What is better to use paper or digital documentation system in land use planning?

9.2 Read the text and insert the following words to complete the text. Discuss the key idea of the text with your partner:

guarantees, legal, equal, territory, decisions, government, local, law, establishments, obligatory, site, administrative, participation, ownership

Land use planning is carried out according to __1__ of government bodies, local self-management; __2__ areas and cities; under the petition of the interested proprietors and land users as well as citizens and __3__ persons applying for reception of a land __4__. The use of lands strictly to their assignment, the organization of __5__ of landed properties and land uses, measures for maintenance of steady landscapes and protection of lands are __6__ for all proprietors and land users as well as for bodies of __7__.

Land use planning is carried out and financed with __8__ of the parties concerned or their authorized representatives. In land use planning may participate:

- citizens, enterprises, __9__, organizations, other legal persons being customers of land use planning documentation;

- government bodies, appropriate committees and the institutions of __10__ government participating in land use planning activity according to the competence.

The customers of land use planning work may be the government bodies, institutions of local government, citizens, state and public enterprises, organizations, establishments and other legal persons. According to the legislation the state __11__ to all participants of land use planning activity irrespective of __12__ forms on land and citizenship maintenance of __13__ rights and interests protected by the __14__, and the right of the appeal in juridical order of any illegal actions.

9.3 Pronounce correctly.

Society; private; transaction; mortgage; argue, argument; favour, favourite; value, valuation; assess, assessment, assessed; taxation; conjunction; position, positioning; encourage, encouragement; urban; transfer; thorough, through, throughout.

9.4 Read and translate the text:

Individuals with land rights and society as a whole derive a number of benefits from the large-scale documentation of land units – in maps, records, and so on. From the viewpoint of the *private* sector a unique definition of land units in maps and records has the following particular benefits:

- It greatly facilitates all transactions concerning land, and makes such transactions easier, cheaper and more secure, thus stimulating land market.
- It provides security and protection for the owner as well as for others with land rights. This security stimulates investment and development particularly through long-term credits secured by land. Most banking institutions insist on plans and a sound legal title before granting loans or mortgages.
- It greatly reduces disputes over land, resulting in better social and human relationships, less work for the courts and less expense for the individual.

From a *public* viewpoint the following benefits are of special importance. For many purposes information based on comparatively small land units, such as ownership units, can be an important part of more complex *land information system*.

The main argument in favour of using property units as building blocks is their importance for economic decision-making and new development. Such units are effective sources of information about ownership and other property rights, about credit, taxation, assessed valuation, etc. They can also be used in conjunction with many other types of information, such as population data. If the land units are related to a general spatial reference system, all this information can then be positioned geographically.

It permits *better land use and management*. As land is a basic resource for every community and country, this advantage is a very important one. Better land use can be encouraged through planning and development regulations. Such improved land use can occur through direct action, such as public urban development, land consolidation, irrigation projects, etc. But it can also be achieved by providing good conditions for private development, such as secure ownership, access to bank loans, etc. It is self-evident that thorough knowledge of ownership, land units, and boundaries will contribute greatly to effective land management.

Public control and land-policy measures also require land records of defined units. Such measures include the implementation of plans and other guidelines for development and land use, agrarian reforms, control of foreign ownership, etc. These measures are difficult without a system for recording land transfers, ownership, land boundaries, and land use.

9.5 Find the English equivalents in the text.

Низка переваг; земельні угоди; ринок землі; довгостроковий кредит; відносно невеликий; приватний сектор; з точки зору держави; ухвалення економічних

рішень; дані про населення; державне містобудування; доступ до банківських кредитів; ефективний землеустрій; великомасштабна документація земельних ділянок; сприяти; загальна система просторової довідки; робити внесок; изотримувати користь; кредит, забезпечений землею; надійна правова основа; надавати кредити та застави; оціночна вартість; регулювання планування та забудови; ущільнення землі; зрошення, полив; іноземна власність; передача землі.

9.6 Task 5. Answer the questions.

1. What is documentation?
2. What are the benefits of land units' definition in maps and records from the view point of private sector?
3. What do the banks usually demand before granting mortgages and credits?
4. What are the benefits of land definition from a public view point?
5. What is it necessary to have, to position all the information geographically?
6. What do the measures of public control and land policy include?

9.7 Summarize the text (5-7 sentences) using the following phrases:

The topic of the article is ... – Тема статті ...

The article under discussion is devoted to the problem ... – Стаття, що ми обговорюємо, присвячена проблемі...

The author in the article touches upon the problem of ... – У статті автор говорить про проблему ...

The article under discussion may be divided into several logically connected parts which are ... – Статтю можна поділити на декілька логічних взаємопов'язаних частин ...

The message of the article is that .../ The main idea of the article is ... – Основна ідея статті полягає у тому, що ...

In conclusion I'd like to ... – Підсумовуючи можна сказати, що ...

My own attitude to this article is ... – Моє власне ставлення до статті є...

I fully agree with / I don't agree with – Я повністю (не) згоден з...

I have found the article dull / important / interesting /of great value for ...because ...– Я вважаю, що стаття нудна / важлива / цікава / має велике значення для ...тому, що

(e.g. - **I have found the article useful for those who are prospect land use planners, because it touches main principles of the science.** – Я вважаю статтю корисною для майбутніх землевпорядників, так як вона зачіпає основні принципи науки.)

9.8 Translate the sentences into English using essential vocabulary:

1. Наявність документації на земельні ділянки дає багато переваг власникам, чи то приватного, чи то державного секторів.
2. Документація на землю стимулює земельний ринок, сприяє раціональному використанню та охороні земель й власності.
3. Перед тим як надати кредити або застави банківські установи вимагають надати плани земельних ділянок та сертифікати власності землі.
4. Документація на земельні ділянки є джерелом інформації про власність, кредити, оподаткування.
5. Заходи здійснення земельної політики вимагають реєстрації земельних ділянок.

Module 10

LAND SUITABILITY MAPPING

10.1 Discuss the questions:

- 1) Did primitive people make and use maps? What elements did the early maps contain?
- 2) How much are maps important for modern land use planning?

10.2 Read the text and insert the following words to complete the text. Discuss the key idea of the text with your partner:

<i>ways</i>	<i>specific</i>	<i>solve</i>	<i>deterioration</i>	<i>destruction</i>
<i>relationship</i>	<i>decades</i>	<i>water</i>	<i>potential</i>	<i>management</i>
<i>mitigation</i>	<i>environmental</i>	<i>alternative</i>	<i>limitations</i>	<i>strategies</i>
<i>arid</i>	<i>conditions</i>	<i>crop</i>	<i>better</i>	<i>purpose</i>

Continuous utilization of agriculture land in past ****1****, regardless of land suitability has caused much more *****2***** than provide the resources. Hence, proper evaluation based on agriculture land use planning is essential to *****3***** this problem. The utilization of *****4***** areas needs updated *****5***** policies in order to avoid further *****6***** of land.

Thus, utilization of these areas requires adopting proper *****7*****. Such strategies should be based on identifying the best *****8***** for land exploitation on the basis of *****9***** availability, soil management practices and plant adaptability to dry *****10*****. Land evaluation is a process of predicting land performance over time according to the ****11**** types of use.

Agriculture land suitability assessment is defined as the process of assessment of land performance when used for *****12***** kinds of agriculture. Land evaluation, the process of estimating the *****13***** of land for alternative kinds of use, contributes to the understanding of the *****14***** between the conditions of a land and the uses to which it is put.

The principle *****15***** of agriculture land suitability evaluation is to predict the potential and *****16***** of the land for *****17***** production. Land suitability evaluation can contribute towards *****18***** land management; *****19***** of land degradation; and designing land use pattern that prevents *****20***** problems through segregation of competing land uses. The output of suitability analyses provided not only the type of land use for which the land was suitable, but also information about the type of limitation facing the utilization of land.

1. What happened to agriculture land use (ALU) in the past decades?
2. What should be done to solve the problem of ALU?
3. What strategies can you offer to better the use of A LU?
4. What is land evaluation?

5. What agriculture land suitability assessment means?
6. What benefits does agriculture land suitability assessment give?

10.3 Pronounce correctly. In pairs discuss the meaning of the given words and word combinations.

suitability, method, identify, procedure, opportunities, vegetation, aerial photographs, satellite images, coniferous forest, homogeneous, climate, characteristics, qualities, attributes, effect, performance, furthermore, values, measurements

10.4 Read and translate the following word combinations and phrases. Compose as many sentences in Ukrainian as possible to make your partner translate them into English:

a step-wise procedure, to survey existing resources, land use types, aerial photographs and satellite images, production potential, at a more general level, detailed land assessment, a specific use, homogenous land areas, land units, land attributes, land qualities, a sustainable effect, a cropping season, estimate the value.

10.5 Read and translate the text:

Land suitability mapping is a method to identify the most suitable land units for a range of land use systems. A step-wise procedure is used to survey existing resources, identify constraints and opportunities for change. The first step normally includes land cover mapping.

Land cover mapping produces maps of vegetation patterns, soil and land use types. The mapping scale corresponds to the level of details from the use of aerial photographs and satellite images. Normally there is no distinction made between natural and human induced land cover. Land cover mapping is usually performed in the early stages of land use planning, where baseline information about natural resources and constraints are collected. Map units refer to very broad categories of land cover, such as "coniferous forest" or "urban areas".

Land capability classification identifies those areas with the highest potential for a large number of land uses on the basis of their production potential. The method is similar to land suitability mapping but operates at a more general level. Land suitability mapping is a kind of detailed land assessment, i.e. the fitness of land use for a specific use, e.g. "partly suitable farming with wheat as the best yielding crop".

Normally a soil map serves as a base map to indicate homogenous land areas with similar properties (soil type, climate, vegetation). The units identified are called land units. It is an area of land which possesses specific land characteristics and land qualities and which can be mapped.

The starting point for suitability mapping is a mapping of the most relevant factors for a given land use. These factors, also called land attributes, are divided into 1) land qualities and 2) land characteristics.

The following "rules of thumb" can be used to identify the land qualities which should be part of a land suitability mapping:

- the land quality must have a substantial effect on performance or on cost of production;

- critical values of the land quality must occur in the planning area;

- it is realistic to measure or estimate the value of the land quality. Furthermore, one should beware of variations in values of a given land quality during a cropping season and the impact variations have on crop yields. Care should be taken to select values from measurements representing critical moments in crop growth.

10.6 Find the English equivalents in the text.

1. складання карт поверхні землі	9. відповідні фактори
2. класифікація земель щодо їх продуктивності	10. хвойний
3. сільськогосподарський сезон	11. виробничі витрати
4. складання карт придатності землі	12. дослідити наявність ресурсів
5. якість землі	13. схожі властивості
6. приблизні розрахунки	14. врожайність
7. визначати обмеження з метою їх змінити	15. супутникові знімки
8. базова (вихідна) інформація	16. відправна точка для

10.7 Answer the questions and develop a dialogue with your partner:

1. What is land suitability mapping?
2. What is land cover mapping based on?
3. Why is land cover mapping referred to baseline information?
4. What does land capability classification identify?
5. What is the difference between land suitability mapping and land capability classification?
6. What is a land unit?
7. What the most relevant factors are important for suitability mapping?
8. What can be used to identify the land qualities?

10.8 Summarize the text (5-7 sentences) using the following phrases:

The topic of the article is ... – Тема статті ...

The article under discussion is devoted to the problem ... – Стаття, що ми обговорюємо, присвячена проблемі...

The author in the article touches upon the problem of ... – У статті автор говорить про проблему ...

The article under discussion may be divided into several logically connected parts which are ... – Статтю можна поділити на декілька логічних взаємопов'язаних частин ...

The message of the article is that .../ The main idea of the article is ... – Основна ідея статті полягає у тому, що ...

In conclusion I'd like to ... – Підсумовуючи можна сказати, що ...

My own attitude to this article is ... – Моє власне ставлення до статті є...

I fully agree with / I don't agree with – Я повністю (не) згоден з...

I have found the article dull / important / interesting /of great value for ...because ...– Я вважаю, що стаття нудна / важлива / цікава / має велике значення для ...тому, що

(e.g. - **I have found the article useful for those who are prospect land use planners, because it touches main principles of the science.** – Я вважаю статтю корисною для майбутніх землевпорядників, так як вона зачіпає основні принципи науки.)

Module 11

LAND USE PLANNING AS AN INSTRUMENT OF THE TECHNICAL COOPERATION

11.1 Discuss the questions:

- 1) How do you understand 'technical cooperation'?
- 2) What advantages of technical cooperation in land use planning can you name?

11.2 Read, translate and explain the following words:

integrated, dialogue, initiating, conceivable, iterative, appropriate, impose, groundwater, support, pollution, traffic, addition, society, superfluous, view, expense, core, designed.

11.3 Read the following phrases, compose sentences and make your partner translate them:

exact role, environmental context, lack of planning, the consequences of land use activities, new findings, implementation and monitoring, forming a consensus, co-operation relations, long-term sustainability, local knowledge, living conditions, kind of benefits, existing environmental damage, direct and indirect land users.

11.4 Read the text and insert the following words to complete the text. Discuss the key idea of the text with your partner:

<i>crucial</i>	<i>promote</i>	<i>consequences</i>	<i>cooperation</i>	<i>economic</i>
<i>understanding</i>	<i>local</i>	<i>indirect</i>	<i>measures</i>	<i>group</i>
<i>technical</i>	<i>agricultural</i>	<i>conflict</i>	<i>dialogue</i>	<i>platform</i>

Land use planning in the technical **1** is an iterative process based on the **2** amongst all participants. It is aimed at the definition of decisions on a sustainable form of land use in rural areas and the initiation of the appropriate **3** for implementation and monitoring. The fundamental concepts of land use planning consider an approach which gives **4** how land related subjects should be organized in a definite region; others will **5** a process of organization and learning.

The objective of the **6** cooperation concept is to create a social **7** for solving problems and settling conflicts. Land use planning is thereby described as a political process in which the constellation of forces is **8** to the result. In this process the mechanisms of **9** resolution and forming a consensus are the major political factors. It leads to the development of planning capacities and to sustaining cooperative relations at **10** level.

Participants in land use planning are direct and **11** land users, as well as those affected by the **12** of land use activities. Another **13** is formed by people who often have political or **14** influence; this includes authorities, organizations, intermediaries of processing industries for **15** products, etc. However, the most important target group in land use planning is made up of the direct land users.

1. How can you define LUP through the technical cooperation?
2. What I LUP aimed at?
3. What fundamental concepts of LUP can you name?
4. What is a social platform?
5. What major political factors of LUP do you know?
6. Why should conflicts be solved?
7. Who are the participants in LUP?
8. Why are direct land users the most important target group in the technical cooperation?

11.5 Read and translate the text:

Land use planning is more than preparation of a planning documentation; it is an iterative process based on the dialogue amongst all stakeholders, *represented by local direct and indirect users, public authorities, private investors, etc.*, aiming at the negotiation and decision for a sustainable form of land use in rural areas as well as initiating and monitoring its implementation. Iteration is both the principle and the method simultaneously.

Land use planning provides the prerequisites for achieving a sustainable form of land use which is acceptable as far as the social and environmental contexts are concerned and is desired by the society while making sound economic sense.

Wherever groups of people use land and its resources, land use is planned, being aware of it or not. Land use does not consider production only, but also land functions such as protected areas, land recreation, road building, waste disposal sides and use-restricted areas such as buffer zones for regeneration groundwater, buffer zones for traffic noise, pollution, etc.

Land use planning is not only practiced when national authorities intervene or as a result of development cooperation projects. Land use planning happens in every society, even if the term is not used. Land use planning deals with cases in which an intervention occurs in order to improve land use and to sustain natural resources. In the past, decisions made on land use have resulted in the degradation of land resources, or an imbalance between supply and demand of those resources. Here, land use planning is understood as an instrument of the technical cooperation used in the following types of projects:

- resources management (forestry, production systems compatible with resources and agro forestry, pasture management, nature protection and erosion control);
- rural regional development;
- community support and village development;
- government consultation (environmental strategy planning, agricultural sector planning, assessment of land potential).

These land use planning-guidelines are not intended to standardize and impose compulsory procedures for all conceivable variants. It appears more appropriate to offer support for different situations, taking into consideration the specific conditions of the technical cooperation. In addition, the exact role and scope of land use planning within the technical cooperation has still to be determined according to the context and local conditions by those responsible for planning and implementation of projects.

11.6 Read the text and find the English equivalents to the following ones given in Ukrainian:

землепорядкування; орієнтоване на діалог; підготовка планових документів; ініціювати та відслідкувати впровадження; передумови для; соціальний та природоохоронний контексти; технічна співпраця; шум дорожнього руху; зберігати природні ресурси; оцінка потенціалу землі; запропонувати підтримку; місцеві умови; нерівновага між пропозицією та попитом; стійка форма землекористування; сторони утилізації відходів; захист природи та контроль ерозії.

11.7 Read the text, answer the questions and develop a dialogue with your partner:

1. How is land use planning stated?
2. What is land use planning based on?
3. What is the role of production in land use?
4. What cases does land use planning deal with?
5. What is the role of national authorities in land use planning?
6. How is land use planning used in rural regional development?
7. Is land use planned in all cases or not? Why?
8. What functions does land use planning have?

11.8 Summarize the text (5-7 sentences) using the following phrases:

The topic of the article is ... – Тема статті ...

The article under discussion is devoted to the problem ... – Стаття, що ми обговорюємо, присвячена проблемі...

The author in the article touches upon the problem of ... – У статті автор говорить про проблему ...

The article under discussion may be divided into several logically connected parts which are ... – Статтю можна поділити на декілька логічних взаємопов'язаних частин ...

The message of the article is that .../ The main idea of the article is ... – Основна ідея статті полягає у тому, що ...

In conclusion I'd like to ... – Підсумовуючи можна сказати, що ...

My own attitude to this article is ... – Моє власне ставлення до статті є...

I fully agree with / I don't agree with – Я повністю (не) згоден з...

I have found the article dull / important / interesting /of great value for ...because ...– Я вважаю, що стаття нудна / важлива / цікава / має велике значення для ...тому, що

(e.g. - **I have found the article useful for those who are prospect land use planners, because it touches main principles of the science.** – Я вважаю статтю корисною для майбутніх землевпорядників, так як вона зачіпає основні принципи науки.)

Module 12

LAND RESOURCES PROTECTION

12.1 Discuss the questions:

- 1) Why is land considered as an important resource? Why does land value increase?
- 2) What is the protection of agricultural and natural land linked with?

12.2 Put 5 questions to each of the sentences:

1. Numerous antipollution acts are being implemented in different countries.
2. The environmental problems across the world are caused by industrial pollution.
3. Purifying systems have been installed for treatment of industrial waters.
4. The solution of the environmental problems requires the cooperation of all nations.
5. In recent years the pollution problems have received great publicity by means of media.
6. Serious measures have been taken to protect rivers and seas from oil water.
7. The basic definition of land pollution is the destruction and contamination of the land through the direct and indirect actions of humans.

e.g. The effect of land pollution is the result of long-term destruction from human activities.

1. What is the result of land pollution?
2. How long should be destruction from human activity to cause land pollution?
3. What effect is the result of long-term destruction from human activities?
4. Is long-term destruction from human activity resulted in the effect of land pollution?
5. What kind of activity can lead to land pollution?

12.3 Read the text and insert the following words to complete the text. Discuss the key idea of the text with your partner:

<i>restoration</i>	<i>recent</i>	<i>ecosystems</i>	<i>disturbances</i>	<i>scientists</i>
<i>techniques</i>	<i>lifetimes</i>	<i>environment</i>	<i>waterways</i>	<i>conservation</i>
<i>determine</i>	<i>beauty</i>	<i>protecting</i>	<i>forests</i>	<i>conditions</i>

Think about the world around you and how it has changed over the years. During most of our *****1*****, we have seen large changes in the *****2***** around us. We may have seen *****3***** be cut down for housing or farm fields be turned into a shopping center. Humans have degraded a large portion of natural land. The field of land *****4***** has become popular as a way to fix this problem. Land conservation attempts to combat land degradation through preservation, *****5*****, remediation, and mitigation. Although some of these changes are necessary for human survival, as we

convert more and more natural land to developed land, there is a growing concern over the amount and quality of the natural land that remains.

Some people are concerned that we are destroying all of our natural land, and in *****6***** years, there has been a large push to protect our land. Land conservation is the process of *****7***** natural land and returning developed land to its natural state. Due to the fact that some land has only had minor *****8***** and other land has been completely destroyed, a variety of *****9***** are needed to carry out land conservation. Preservation of the environment means that lands and their natural resources should not be consumed by humans and should instead be maintained in their pristine form. Preservationists strongly believe that humans can have access to the land but should only utilize it for its natural *****10***** and inspiration.

Another technique used in land conservation is restoration, which is the process of returning *****11***** and communities to their original natural *****12*****. In order to restore an ecosystem, *****13***** must first examine the current environment and do research to *****14***** the historical conditions of the ecosystem. They want to determine what the environment was like before it was altered by humans. Once they have assessed the environment, scientists will develop methods to try to bring the area back to its original state. This often includes introducing native animals, planting native plants, restoring *****15***** to their natural path, and removing human infrastructure.

12.4 Read the following phrases, compose sentences and make your partner translate them:

be withdrawn and displaced, specific characteristic, in a focus of public attention, to provide priority, modification of standards, technological possibilities, aggravating contravention, useful properties, on the contrary, inconsistency and unpredictedness, to result in, integrated development, to ensure safety

12.5 Read and translate the text:

A land resource cannot be physically withdrawn and displaced, processed and dissolved in another production. This specific characteristic of the landownership allows keeping it in a focus of public attention and monitoring, to stipulate it by a complex of regulating demands and limitations. Thus the possibility to provide priority of public interests above individual always remains, the society has free-hand in modification of standards of land use and provision on the rights of land tenants.

The peculiarity of the landownership creates the objective reasons and technological possibilities for interposition of authorized bodies in correlation and mutual relation between people, originating from allocation, redistribution, usage and restoration of land resources. This interposition can have both – administrative and economic basis, to be more or less command-bureaucratic or liberal-market. But

anyway the society remains the principal owner of territorial – land resources, regulating the land-property relations in different legal ways.

Serious problem of land use today is the aggravating contravention between interests of the land users and possibility of conservation of useful properties of land resources. Abusive usage of lands has resulted in lowering productivity of agricultural structure. The critical state of a land complex of Ukraine and its ecosystem in whole is a very important problem. Certainly, the indicated problems were not a surprise. They cannot be considered, as it is done by some politicians and journalists, as outcome of unreasoned destroying of an old command management system and its substitution by a more liberal market system of socially-economic regulating. On the contrary, the necessity of such conversions was historically determined by long-time accruing of the social and economic, political, ideological, natural and ecological contraventions which have become excessive, and clearly seen at the moment of total reforming of the settled social structure.

Other matter, that this reformation has better to say, declarative and superstructural character, than structural – basis character, differs by an extreme inconsistency and unpredictedness, what has resulted in a continuation of a difficult process of public perturbations. Land-property relations were in the epicenter of this process. Therefore the development of mechanisms and strategy of their regulating in modern conditions acquires substantial value for integrated development of the nation, ensuring its economic and ecological safety.

12.6 Read the text and find the English equivalents to the following ones given in Ukrainian:

1. перерозподіл, використання та відновлення	10.регулювати земельні відносини правовими шляхами
2. обтяжуюче порушення	11.довгострокове накопичення
3. у центрі уваги громадськості	12.регулюючі вимоги та обмеження
4. забезпечувати економічну та екологічну безпеку	13.головний власник земельних ресурсів
5. забезпечувати права земельних орендарів	14.суспільне обурення
6. результат необґрунтованого знищення	15.забезпечити пріоритет суспільних інтересів
7. бути вилученим, переміщеним, обробленим та розчиненим	16.зловживання
8. надзвичайна невідповідність та непередбачуваність	17.створювати об'єктивні причини для
9. втручання	18.корисні властивості

12.7 Read the text, answer the questions and develop a dialogue with your partner:

1. What are land resources and why they are valuable?
2. Why cannot a land resource be physically processed, displaced and dissolved in another production?
3. How can public attention and monitoring help to use land resources in legal way?
4. What does the peculiarity of the landownership create?
5. What is a serious problem of land use today?
6. What is the reason of critical state of a land complex of Ukraine and its ecosystem?
7. Why is land-property in the epicenter of reforming?
8. What is the core task of the development of mechanisms and strategy of land resources regulation?

12.8 Summarize the text (5-7 sentences) using the following phrases:

The topic of the article is ... – Тема статті ...

The article under discussion is devoted to the problem ... – Стаття, що ми обговорюємо, присвячена проблемі...

The author in the article touches upon the problem of ... – У статті автор говорить про проблему ...

The article under discussion may be divided into several logically connected parts which are ... – Статтю можна поділити на декілька логічних взаємопов'язаних частин ...

The message of the article is that .../ The main idea of the article is ... – Основна ідея статті полягає у тому, що ...

In conclusion I'd like to ... – Підсумовуючи можна сказати, що ...

My own attitude to this article is ... – Моє власне ставлення до статті є...

I fully agree with / I don't agree with – Я повністю (не) згоден з...

I have found the article dull / important / interesting /of great value for ...because ...– Я вважаю, що стаття нудна / важлива / цікава / має велике значення для ...тому, що

(e.g. - **I have found the article useful for those who are prospect land use planners, because it touches main principles of the science.** – Я вважаю статтю корисною для майбутніх землевпорядників, так як вона зачіпає основні принципи науки.)

GRAMMAR PRACTICE

The Verb Дієслово

Дієслово – частина мови, яка означає дію або стан. Воно має особові та не особові форми.

Особові форми дієслова мають категорії особи, числа, часу, стану (активного та пасивного) та способу дії; виступають у реченні лише у функції присудка. В англійській мові є 3 способи дієслова:

1. Дійсний спосіб показує, що дія розглядається як реальний факт у теперішньому, минулому і майбутньому: Peter speaks (spoke/will speak) English.
2. Наказовий спосіб висловлює спонукання до дії, тобто наказ, прохання, пораду та ін.: Come in! Give me your dictionary.
3. Умовний спосіб показує, що мовець розглядає дію не як реальний факт, а як щось допустиме чи бажане: If I were you, I would not go there.

Основні форми дієслова:

I– інфінітив (Infinitive)

II– минулий неозначений час (Past Indefinite Tense);

III– дієприкметник минулого часу (Past Participle або Participle II); IV–

дієприкметник теперішнього часу (Present Participle або Participle I).

Неособові форми дієслова – інфінітив, герундій, дієприкметник.

Часи дієслова

В англійській мові є чотири групи часів дієслова (кожна з них має форми теперішнього (Present), минулого (Past), і майбутнього (Future) часу; а також Future-in-the-Past – майбутній час в минулому):

I - Indefinite (Simple) Tenses – неозначені часи;

II - Continuous (Progressive) Tenses – тривалі часи; III - Perfect Tenses – перфектні (доконані) часи;

IV - Perfect Continuous Tenses – перфектно-тривалі часи.

Кожна група часів вживається для вираження дії, що відбувається в певний час за певних обставин.

Дієприкметник теперішнього часу (Participle I)

Participle I – це неособова форма дієслова, що має властивості прикметника, дієприслівника та дієслова. Утворюється шляхом додавання суфікса **ing** до основи дієслова: **to speak** - **speaking** *той, хто каже; кажучи;*

to rest – **resting** *відпочиваючий, відпочиваючи*. Перекладається дієприкметником активного стану теперішнього часу або дієприслівником недоконаного виду.

Додавання суфікса – **ing** призводить до змін в основі дієслів, які

закінчуються на:

1) наголошену голосну + приголосну:

stop – stopping; begin – beginning; prefer – preferring

2) голосну + **l**:

travel – travelling; compel – compelling

3) **-ie**: *lie – lying; die – dying; tie – tying*

4) приголосну + **e**:

come – coming; make – making

Примітка: кінцева літера **-y** не змінюється:

fly – flying; play – playing

Дієприкметник може виконувати такі функції в реченні:

1) обставини:

Looking through the journal she found many interesting articles. Продивляючись журнал, вона знайшла багато цікавих статей.

2) означення:

The student reading the journal is my friend. Студент, який читає журнал - мій друг.

3) може бути частиною присудка. В цьому випадку Participle I разом з дієсловом **to be** є присудком речення в одному з тривалих часів:

I'll be waiting for you at 8 p.m. Я чекатиму тебе о 8-ій вечора.

Форми Participle I

Active Voice		Passive Voice		Present Participle
Present Participle	writing	being written	Дія одночасна з дією присудка	Participle
Perfect Participle	having written	having been written	Дія, що передує дії присудка	може вира

жати дію

1) одночасну з дією, вираженою дієсловом-присудком:

Reading the English article англійську статтю, Читаючи цю

a) I wrote out a lot of new words; я виписав багато нових слів;

b) I'll write out a lot of new words. я напишу багато нових слів.

Participle I може відноситись до теперішнього, минулого чи майбутнього часу.

2) що відноситься до теперішнього часу, незалежно від часу дієслова-присудка:

The students working in the field from Kyiv. Студенти, що працюють у same полі, прибули з Києва.

3) що передує дії, вираженій присудком, якщо ці дії відбуваються одна за одною. У такому значенні в Participle I вживаються такі дієслова, як to arrive, to enter, to open, to close, to see, to hear, to receive та ін.

Participle I перекладається дієприслівником минулого часу, а дієслово-

присудок в англійській мові вживається в Past Simple:

Coming home (When he came Прийшовши додому, він почав home),
he began to work. працювати.

Тренувальні вправи

1. Визначте, в якому з речень дієприкметник I вжито у функції обставини:

1. They often worked on the farms being students. 2. The girl writing the test is my neighbour. 3. Peter is painting the ceiling of his room now.

2. Прочитайте та перекладіть речення. Зверніть увагу на Participle I в ролі означення та обставини:

1. The chemists dealing with this problem exchange information.
2. Hydrogen and oxygen combine chemically, forming the molecule H₂O.
3. We increased the reaction rate increasing temperature.
4. They were sitting at the table discussing the article.
5. While (when) exploring the island, they found some plants never seen before.
6. Speaking at the conference he paid particular attention to this problem.

3. Переробіть речення з складнопідрядних на прості, використовуючи Participle I в ролі означення:

e.g. The man who sells newspapers showed me the way to the post-office. The man selling newspapers showed me the way to the post-office.

1. The students who spend their holidays in the country help the farmers with their field work.
2. Many students who learn English are members of our English club.
3. The man who is making the report is my father.
4. The women who are working in the field will go to the exhibition.
5. Most trees which grow near our building are broadleaved.
6. The girl who is going along the street is my friend.

4. Переробіть речення з складнопідрядних на прості, використовуючи Participle I в ролі обставини:

e. g. When he reads English articles he writes out new words. Reading English articles he writes out new words.

1. When I go to the Institute I usually meet our dean.
2. When they arrived in London, they went sightseeing the city.
3. When the students worked at this problem, they had to read many English journals.
4. While I was waiting for you, I read this article.
5. When my friend studied at the University, he published several scientific articles.

Дієприкметник минулого часу (Participle II)

Participle II є пасивним дієприкметником, який має лише одну форму і вживається тоді, коли іменник або займенник, до якого він відноситься, позначає об'єкт вираженої дії. Форма Participle II стандартних дієслів збігається з формою минулого часу цих дієслів: **to open відчиняти; opened відчинив; opened відчинений**.

Форма Participle II нестандартних дієслів утворюється різними шляхами: зміною кореневих голосних, кінцевих приголосних тощо. У таблиці нестандартних дієслів дієприкметник II завжди перебуває на третьому місці: to write – wrote – **written**.

У реченні Participle II може виконувати такі функції:

1) означення:

The article translated by our students was very interesting.

Стаття, перекладена нашими студентами була дуже цікавою.

2) обставини причини:

Packed in strong cases, goods arrived in good condition.

Упаковані в міцні ящики, товари прибули в хорошому стані.

3) обставини часу, що в українській мові відповідають підрядним реченням часу. Такі обставинні дієприкметникові звороти вводяться за допомогою сполучників when, while:

When given the journal read the article about environment protection.

Коли вам дадуть журнал, прочитайте статтю про охорону навколишнього середовища.

Тренувальні вправи

1. Визначте, в якому з речень вжито Participle II:

1. Peter solved a difficult problem. 2. Have you already solved this problem? 3. The problem solved by my friend was very difficult.

2. Прочитайте та перекладіть речення. Зверніть увагу на Participle II в ролі означення та обставини:

1. The problems discussed at the conference are of great interest to us.
2. The data obtained must be checked.
3. These scientific articles translated by our students are rather difficult.
4. When translated into Ukrainian these articles will be of great interest to our students.
5. When done this experiment will give good results.
6. Water becomes ice when cooled.
7. Asked whether he intended to return soon, he replied that he would be away for about three months.
8. The Opera House built many years ago is one of the finest buildings in our city.
9. They sent me some illustrated catalogues.
10. The improved methods of work gave good results.

3. Переробіть речення з складнопідрядних на прості, використовуючи **Participle II** в ролі означення:

e. g. They study at the university which was founded 100 years ago. They study at the university founded 100 years ago.

1. I received a telegram which was sent yesterday.
2. The problem which was solved by our students is rather difficult.
3. The method which was used is very important for this experiment.
4. The decisions which were adopted at the conference are supported by our scientists.
5. The cotton which is grown here is of good quality.
6. The machines which are made at this plant are exported to many countries of the world.

Sequence of Tenses

Узгодження часів

Узгодження часів (заміна часових форм) застосовується в підрядних реченнях, якщо дієслово у головному реченні стоїть в одному з минулих часів.

Якщо дієслово-присудок у головному реченні стоїть у теперішньому або майбутньому часі, то у підрядних реченнях час вживається за змістом речення.

Основні правила узгодження часів

Часова форма присудка у підрядному реченні, необхідна за змістом:

Present Simple

I know (that) he **lives** in Paris.
(Я знаю, що він живе в Парижі.)

Present Continuous

I think (that) she **is waiting** for me in the reading-room.
(Я думаю, що вона чекає на мене у читальній залі)

Present Perfect Continuous

I know (that) he **has been living** in Paris since 1995.
(Я знаю, що він живе в Парижі з 1995 р.)

Часова форма присудка у підрядному реченні, на яку замінюється:

Past Simple

I knew (that) he **lived** in Paris.
(Я знав, що він живе в Парижі.)

Past Continuous

I thought (that) she **was waiting** for me in the reading-room.
(Я думав, що вона чекає на мене у читальній залі)

Past Perfect Continuous

I knew (that) he **had been living** in Paris since 1995.
(Я знав, що він живе в Парижі з 1995 р.)

Past Simple

She says, "He **left** Kyiv three days ago."

(Вона каже: "Він виїхав з Києва три дні тому.")

Present Perfect

I think she has already written the article.

(Я думаю, що вона вже написала статтю.)

Past Perfect¹

He says, "I **had worked** by 8 o'clock."

Future Tenses: Future Simple

She said, "I **will write** a letter to my brother."

Future Continuous

He said, "I **will be writing** the composition the whole evening."

Future Perfect

He said, "I **will have done** it by 6 o'clock."

Future Perfect Continuous

He said, "I'll **have been translating** the text for an hour when she comes."

(Він сказав: "Я перекладатиму

Past Perfect

Sha said (that) he **had left** Kyiv three days before.

(Вона сказала, що він виїхав з Києва три дні тому.)

Past Perfect

I thought she had already written the article.

(Я думав, що вона вже написала статтю.)

Past Perfect

He said (that) he **had worked** by 8 o'clock."

Future-in-the-Past: Future Simple-in-the-Past

She said (that) she **would write** a letter to my brother."

Future Continuous-in-the-Past

He said (that) he **would be writing** the composition the whole evening.

Future Perfect-in-the-Past

He said (that) he **would have done** it by 6 o'clock."

Future Perfect Continuous-in-the-Past

He said (that) he **would have been**

Past Perfect та Past Perfect Continuous залишаються без змін.

Випадки, коли правила узгодження часів не застосовуються:

1. Якщо в підрядному реченні мова йде про вічні істини або загальновідомі факти – переважно вживається Present Simple:
The teacher told the children that water boils at 100 degrees centigrade.

2. Якщо в реченні точно зазначено час виконання дії (обставиною часу чи підрядним реченням часу), то ця дія виражається за допомогою Past Simple та Past Continuous:

He said that his parents **graduated** from the University in 1988. I thought that you **were working** in the library at five o'clock yesterday.

She said that she **was working** when I rang her up.

3. Дієслово-присудок в підрядних реченнях причини, а також в

означальних та порівняльних підрядних реченнях може вживатися в Present і Future:

He told me about the book which you **are reading**.

He refused to go to the theatre as he **will have** an examination in History in a few days.

He was once stronger than he **is** now.

4. Дієслова must, should та ought вживаються в підрядному реченні без змін незалежно від часової форми дієслова-присудка головного речення:

She tells (told) him that he should consult a doctor. He says (said) that I ought to visit my grand-parents.

The teacher tells (told) the children that they mustn't cross the road against the red light.

Непряма мова (Indirect Speech)

При перетворенні прямої мови на непряму утворюється складнопідрядне речення з підрядним додатковим реченням із сполучником **that** або без нього:

He says, "I have read this book" He says (that) he has read that book.

Якщо вказано особу, до якої звернено пряму мову і вживається *to say* з прийменником *to*, то перед непрямою мовою **to say to** замінюється на дієслово **to tell**:

She says to me, "I saw him yesterday"

She tells me (that) she saw him the day before.

При перетворенні прямої мови на непряму вказівні займенники, деякі обставини місця і часу змінюються на наступні:

this	that
these	those
now	then
here	there
today	that day
yesterday	the day before
the day before yesterday	two days before
tomorrow	the next day
the day before tomorrow	two days later
ago	before
next	the next
last (year)	the previous (year)

Непрямі запитання (**Indirect Questions**) мають структуру розповідного речення: з прямим порядком слів.

Загальні запитання замінюються підрядними реченнями із сполучниками **if** або **whether**:

We asked him, "Do you know this girl?" - We asked him **if/(whether)** he knew that girl.

При відтворенні непрямою мовою *спеціальних запитань* – питальні слова стають сполучними словами:

He asked me, "Where do you live?"	He asked me where I lived.
I asked him, "Why have you come so late?"	I asked him why he had come so late.

Наказовий спосіб дієслова при перетворенні в непряму мову наказових речень замінюється **інфінітивом**. Дієслово **to say** замінюється на **to tell, to order**, а при проханні – на **to ask**:

She said to him, "Come at five o'clock."	She told him to come at five o'clock.
He said to me, "Don't go there."	He told me not to go there.
I said to her, "Please give me a glass of water."	I asked her to give me a glass of water.

Тренувальні вправи

Вправа 1. Перекладіть наступні речення українською, визначте час присудків та поясніть вживання часів:

1. I didn't expect that you would come two days later. 2. The mother was angry with the children because they had been making a terrible noise since early morning. 3. He said that he was there in 1945. 4. They knocked because they didn't know that the children were sleeping then. 5. When she woke up in the morning she saw that it had already stopped raining. 6. I learnt from this book that elephants never forget.

Вправа 2. Поставте присудок головного речення в Past Simple, зробивши всі необхідні зміни в реченні:

1. I can't understand why you are doing this. 2. He doesn't like the shoes he bought last year. 3. I am surprised that you finished the work yesterday. 4. They look at the picture she has drawn today. 5. She can't tell the time because her watch has stopped. 6. He knows that you have received a letter from Helen. 7. I know you are a person I can trust completely.

Вправа 3. Розкрийте дужки, поставивши дієслово у відповідному часі та стані:

1. He posted the letter he (to write) two days before. 2. He said he (to leave) tomorrow morning. 3. I knew they (to wait) for me at the metro station and I decided to hurry. 4. He says that he (to know) the laws of the country. 5. He thought that all his dreams (to come) true very soon, when he finished school. 6. He understood why she (not to come) the previous evening. 7. She promised that she (to answer) all the questions at the conference.

Вправа 4. Замініть пряму мову на непряму:

1. "I'm waiting for my parents," Nick said.
2. Mary said, "I didn't recognize him."
3. "I was here with my friends," said Jane.
4. "Do you have a photograph of your son with you?" Helen asked.
5. "You should be careful," my friend said to me.
6. "The Sun isn't a planet, it is a big star," the teacher explained.
7. "Don't make so much noise, will you?" the neighbour said to Pete.
8. "I promise I'll write to you as soon as I arrive, Jane," said Nick.
9. She asked, "Are there skyscrapers in London?"
10. "Why didn't you say that to me?" she asked her boyfriend.

Пасивний стан дієслова (Passive Voice)

В англійській мові дієслово має дві форми стану: активний (Active Voice) – коли підмет (особа чи предмет) в реченні виконує дію та пасивний (Passive Voice) – коли підмет (особа, предмет) підлягає дії з боку іншої особи чи предмета, тобто є не суб'єктом, а об'єктом дії.

Порівняйте:

Captain Cook discovered Australia. Australia was discovered by Captain Cook.

У пасивному стані суб'єкт дії здебільшого не вказується, оскільки в центрі уваги знаходиться особа чи предмет, на які спрямована дія: *They will not deliver the new sofa on Monday.*

The new sofa will not be delivered on Monday.

Особливо це стосується випадків, коли підмет виражений одним із наступних слів: *people, one, someone/somebody, they, he, etc.*

Зазначення виконувача дії або діючої сили дається у формі прийменникового звороту з прийменником *by*:

This experiment was conducted by our research workers. The rate of chemical reaction is influenced by many factors.

Слід пам'ятати про дієслова, що вживаються з прийменником *by*: *To judge by* – судити по кому, судити з чого, міркувати; *to mean by* – мати на увазі; *to take by* – взяти (тримати, схопити) за, та ін.

Для позначення предмета, за допомогою якого виконується дія – вживається прийменник *with*:

The paper was cut with a knife.

The letter was written with a ball-pen.

В українській мові тільки перехідні дієслова вживаються в пасивному стані; і підметом речення пасивного стану може бути тільки прямий додаток з відповідного речення активного стану:

Студент написав тест. Тест був написаний студентом.

В англійській мові з дієсловами, наприклад, такими як *to ask, to bring, to tell, to send, to show, to teach, to promise, to offer, to give, to pay, to lend*, що приймають два додатки, можна утворювати пасивний стан двома шляхами:

Active: Someone sent me flowers. Passive:

a) I was sent some flowers.

a) Some flowers were sent for me.

В англійській мові навіть неперехідні дієслова, що потребують прийменникового додатка, можуть вживатися в пасивному стані, причому

прийменник зберігає своє місце після дієслова:

They laughed **at** him.

Вони сміялися з нього.

They can depend **on** Bill.

можуть покластися на Білла.

He was laughed **at**.

З нього сміялися.

Bill can be depended **on**. Вони

На Білла можна покластися.

Утворення пасивного стану дієслова

Часові форми пасивного стану утворюються за допомогою дієслова **to be** у відповідному часі, особі, числі та дієприкметника минулого часу (the past participle) смислового дієслова:

to be + past participle (pp)

Tense Form	Indefinite		Continuous
Present	I am	} asked	I am
	He is		He is } being asked
	We are		We are
Past	I	} was	I am
	He		He is } being asked
	We were		We are
Future	I shall (will)	} be	
	He		asked
	We		
Future in the Past	I	} would	
	He		be
	We		asked

Tense Form	Perfect		Perfect Continuous	
Present	I have	} been	Замість відсутніх форм Perfect Continuous вживаються форми Perfect	
	He has			asked
	We have			
Past	I	} had been		
	He		asked	
	We			
Future	I	} will have been		
	He		asked	
	We			
Future in the Past	I	} would have		
	He		been asked	
	We			

Часові форми пасивного стану вживаються за тими самими правилами, що й відповідні часи активного стану.

SIMPLE (INDEFINITE) PASSIVE TENSES

Tense	Affirmative	Interrogative	Negative
Present Simple	The office <u>is cleaned</u> twice a week.	Is the office <u>cleaned</u> twice a week?	The office <u>is not cleaned</u> twice a week.
Past Simple	The office <u>was cleaned</u> yesterday.	<u>Was</u> the office <u>cleaned</u> yesterday?	The office <u>was not cleaned</u> yesterday.
Future Simple	The office <u>will be cleaned</u> next day.	<u>Will</u> the office <u>be cleaned</u> next day.	The office <u>will not be cleaned</u> next day.

1. Часи групи Simple пасивного стану виражають одноразову, повторювану або постійну дію в теперішньому, минулому або майбутньому часі:

а) TV is watched all over the world. б) Jim's car was stolen last night.

в) His portrait will be painted by a famous artist.

2. Present Simple вживається для вираження майбутньої дії в підрядних реченнях часу та умови:

а) I shall be very glad if my article is published in the newspaper. Я буду дуже радий, якщо моя стаття буде опублікована в газеті.

б) The director will sign the documents when they are checked.

Директор підпише документи, коли вони будуть перевірені.

3. Як і в активному стані, вживання часів в підрядному реченні, що залежить від головного з дієсловом-присудком в минулому часі, підпорядковується правилам послідовності часів:

а) I knew that very interesting articles were published in the magazine.

Я знав, що в цьому журналі друкуються дуже цікаві статті. б) He said that the bridge would be built next year.

Він сказав, що міст побудують в наступному році.

в) Mary said that she would show us the article when it was typed. Мері сказала, що покаже нам статтю, коли вона буде опублікована.

4. Присудку в активному стані, що виражений словосполученням одного з модальних дієслів must, can (could), may (might), should, ought, to have, to be з інфінітивом активного стану, відповідає в пасивному звороті словосполучення цього ж модального дієслова з інфінітивом пасивного стану:

а) You ought to translate this article at once. Вам слід перекласти цю статтю відразу. The article ought to be translated at once. Цю статтю слід перекласти відразу.

б) They must finish their work as soon as possible.

Вони повинні закінчити свою роботу якомога швидше. Their work must

be finished as soon as possible.

Їх робота повинна бути закінчена якомога швидше.

5. Пасивні звороти з формальним підметом **it**.

Звороти, що складаються із займенника **it** і дієслова в пасивному стані

– **it is said, it was said, it is reported, it was reported** та ін., відповідають в українській мові дієсловам в 3-ій особі множини з неозначено-особовим значенням: *кажуть, казали, повідомляють, повідомляли* та ін. в таких зворотах **it** є формальним підметом і немає самостійного значення:

а) It is reported that the delegation has arrived in Kyiv. Повідомляють, що делегація прибула в Київ.

б) It was expected that he would return soon.

Сподівалися, що він скоро повернеться.

У таких зворотах часто зустрічається сполучення модального дієслова з інфінітивом пасивного стану: **it can be said** *можна сказати*, **it should be mentioned** *слід нагадати*, **it was be expected** *треба було очікувати* та ін.

Тренувальні вправи

Вправа 1. Перекладіть українською мовою речення з дієсловами в пасивному стані, при потребі починайте переклад з прийменників:

1. This engineer's design was much spoken of at the conference.
2. This research was given particular attention because of its prime importance for the development of this branch of physics.
3. This book is written mainly for researchers.
4. New electronic devices are dealt with in this article.
5. New methods will be developed as a result of this experimental work.
6. The First Congress of Biochemistry was held in Cambridge in 1949.
7. The opening plenary session was followed by a concert.

Вправа 2. Поставте запитання до поданих речень:

1. The Houses of Parliament were built *in the nineteenth century*.
2. *Twenty* people were hurt in the train crash.
3. *Three* teenagers were given an award for bravery yesterday.
4. The telephone was invented by Bell *in 1876*.
5. *20,000* cars will be produced next year.
6. *Ten* pictures have been stolen from the National Gallery.
7. During the centuries *the famous Tower of London* was used as a fortress, a royal residence and a prison.

Вправа 3. Заповніть пропуски необхідною формою дієслова:

1. These pictures are beautiful. They ... (paint) by my father while he was on holiday last summer.
2. Volkswagen cars ... (make) in Germany.
3. The Pyramids ... (build) by the Ancient Egyptians.
4. Those flowers are great. They ... (send) to her yesterday by one of her fans.

5. Who does the washing-up in your house? The dishes ... (wash) by my brother and then ... (dry) by my sister.
6. Who looks after your baby when you're at work? Well, he ... (look after) by my mother.
7. When will I have my car? It ... (deliver) to your house the day after tomorrow.

Вправа 4. Перетворіть подані речення з активного стану на пасивний:

1. They use a computer to do that job nowadays.
2. Where will your company send you next year?
3. The pop star sang the song.
4. They won't take him home after the party.
5. Tom didn't break the window.
6. Mary sent Peter a birthday card.
7. His mother cooked this delicious turkey.
8. An international company publishes these books.

Вправа 5. Перетворіть подані речення з активного стану на пасивний, звертаючи увагу на модальні дієслова з інфінітивом пасивного стану:

1. You must take the dog for a walk.
2. We should eat this cake immediately.
3. You ought to put these clothes away.
4. I have to finish my homework tonight.
5. You must tidy your bedroom.
6. They should inform the citizens as soon as possible.
7. You can use this saucepan for cooking spaghetti.
8. He must finish the project by Friday afternoon.
9. You must post these letters today.
10. Employers must pay all travel expenses for this training course.

CONTINUOUS (PROGRESSIVE) PASSIVE TENSES

Часи групи Continuous (or Progressive) пасивного стану, як і активного, виражають тривалу дію, що відбувається в якийсь момент або період часу в теперішньому чи минулому часі. Майбутній час – Future Continuous – в пасивному стані не вживається.

Present Continuous Passive: A very interesting film is being shown on TV.

Past Continuous Passive: An ice hockey game was being shown on TV when he returned home.

Present (Past) Continuous Passive утворюються за допомогою допоміжного дієслова to be в Present (Past) Continuous Active Voice та дієприкметника минулого часу основного дієслова.

Tense	Affirmative	Interrogative	Negative
--------------	--------------------	----------------------	-----------------

Present Continuous	The office <u>is</u> <u>being cleaned</u> now.	Is the office <u>being cleaned</u> now?	The office <u>is</u> not <u>being</u> <u>cleaned</u> now.
Past Continuous	The office <u>was</u> <u>being cleaned</u> when the boss arrived.	<u>Was</u> the office <u>being cleaned</u> when the boss arrived?	The office was not <u>being</u> cleaned when the boss arrived.
Future Continuous	-	-	-

Як і в активному стані, дієслова, що не виражають дію як процес, як правило, не вживаються в формі Continuous. До них відносяться дієслова, що виражають відчуття: *to see, to smell, to hear, to seem, to taste*; волевиявлення: *to refuse, to prefer, to object, to agree, to disagree, to deny, to impress, to promise*; бажання: *to wish, to want, to desire*; почуття: *to like, to hate, to love*; розумову діяльність: *to know, to understand, to believe, to doubt, to see (= "understand"), to imagine, to realise, to suppose, to remember, to think (= "have an opinion"), to forget, to recognise*; дієслова, що виражають відношення між предметами: *to be, to belong, to concern, to involve, to consist, to contain, to depend, to lack, to need, to include, to owe, to possess, to weigh (= "have weight")*, та ін.

Тренувальні вправи

Вправа 1. Прочитайте та перекладіть речення. Зверніть увагу на форми часу дієслів в пасивному стані:

1. Excuse the mess, the house is being painted. 2. I felt as if I was being watched.
3. The roof is being repaired by a friend of ours. 4. A multistoried house is being built near our school. 5. The children are being taught by Mr. Rice at the moment. 6. I think the film is being shown on TV now. 7. The factory was still being built when we came to that place.

Вправа 2. Підкресліть присудки в реченнях. Перетворіть речення у Passive Voice, звертаючи увагу на часову форму дієслів:

1. Some people are considering a new plan.

A new plan is being considered.

2. The grandparents are watching the children.

The children _____ by their grandparents.

3. The author is writing a new book.

A new book _____ by the author.

4. They are planting the trees in the garden.

The trees _____ in the garden.

5. According to one scientific estimate, we are losing 20,000 species of plants and animals each year due to the destruction of rain forests. According to one scientific estimate, 20,000 species of plants and animals__each year due to the destruction of rain forests.

Вправа 3. Утворіть питальну та заперечну форми речень:

1. The sick man is being operated on. 2. The network of transmitting stations is being built in this region now. 3. The children are making a birthday cake in the kitchen. 4. The road is being repaired by our workers. 5. The film was being shown from 7 till 9. 6. The orchestra was being conducted by our music teacher. 7. Water-power stations are being built on the Mountain Rivers. 8. Students from about 30 countries are being trained at Kyiv University.

Вправа 4. Замініть наступні речення на Passive Voice:

1. Someone is organizing a student trip to the art museum. A student trip to the art museum_____.

2. We couldn't use our classroom yesterday because someone was painting it.

We couldn't use our classroom yesterday because _____.

3. Someone is considering Jack for the job. Jack _____ for the job.

4. The police are questioning two boys in connection with the accident. Two boys _____ by the police in connection with the accident.

5. Look! Someone is feeding the seals. The seals_____.

PERFECT PASSIVE

1. Часи групи Perfect пасивного стану, як і активного, виражають дію,

що передує іншій дії або якомусь моменту в теперішньому, минулому або майбутньому часі. Крім цього, перфектні часи, особливо Present Perfect Passive, вживаються для підкреслення результату дії, що відбулася. The windows **have** still not **been repaired**. – Вікна ще не відремонтовані. I was thinking of all that **had been said**. – Я думав про все, що було сказано. The goods **have** just **been examined** by the customs officers. – Товари щойно оглянуті (були оглянуті) митниками.

2. Present (Past, Future) Perfect Passive утворюються за допомогою допоміжного дієслова **to be** в Present (Past, Future) Perfect та дієприкметника минулого часу основного дієслова.

Tense	Affirmative	Interrogative	Negative
Present Perfect	The office <u>has been cleaned</u> today.	<u>Has</u> the office <u>been cleaned</u> today?	The office <u>has not _____ been cleaned</u> today.
Past Perfect	The office <u>had been cleaned</u> by two o'clock.	<u>Had</u> the office <u>been cleaned</u> by two o'clock?	The office <u>had not _____ been cleaned</u> by two o'clock.
Future Perfect	The office <u>will have _____ been</u> cleaned by the time we come.	<u>Will</u> the office <u>have _____ been</u> cleaned by the time we come?	The office <u>won't have _____ been cleaned</u> by the time we come.

Future Perfect-in-the-Past Passive утворюється так само, як і Future Perfect Passive, але замість допоміжних дієслів **shall/will** вживаються відповідно **should/would**.

Future Perfect-in-the-Past Passive: I (we) should have been invited.
He (she, you, they) would have been invited.

1. Замість Present Perfect Continuous та Past Perfect Continuous, які не мають форм пасивного стану, відповідно вживаються Present Perfect і Past Perfect Passive.

The dissertation **has been discussed** for two hours.

Дисертація обговорюється уже дві години.

The dissertation **had been discussed** for two hours when he came. Дисертація вже обговорювалась дві години, коли він прийшов.

2. Як і в активному стані, в підрядних обставинних реченнях часу та умови для вираження майбутньої дії замість форми Future Perfect Passive вживається форма Present Perfect Passive:

After the goods **have been examined** we shall take them to the ware- house.

Після того як товари будуть оглянуті, ми відвеземо їх на склад.

3. Узгодження, як і в активному стані, вживання часів в підрядному реченні з дієсловом-присудком в минулому часі, з правилами послідовності часів.

I knew that the plant **had been** Я знав, що завод будується вже

built for two years. два роки.
 She showed me the article which **had been translated** by her brother. Вона показала мені статтю, яка була перекладена її братом.
 He said that the house **would have been built** by January. Він сказав, що будинок (вже) буде побудований (побудують) до січня. She said that you **would have shown** a new film before he left. Вона сказала, що вам покажуть новий фільм, до того як він піде.

3. Perfect Infinitive Passive та модальні дієслова. Perfect Infinitive Passive вживається:

- після модальних дієслів **must** і **may** для вираження припущення, що дія вже здійснилася:

The letter **may have been sent** to the wrong address.

Лист, мабуть, був відісланий за неправильною адресою.

- після дієслів **can**, **cannot** для вираження здивування, сумніву з приводу того, що дія могла здійснитися:

Can this work **have been done** in such a short time? Невже ця робота була зроблена за такий короткий строк?

- після дієслів **should**, **would**, **could**, **might**, **ought** та **was (were)** для вираження дії, яка повинна була б чи могла б здійснитися, але не здійснилася:

The goods **were to have been delivered** at the beginning of May. Товари повинні були бути доставлені на початок травня (але не були доставлені).

The windows **should have been cleaned** yesterday. Вікна слід було (потрібно було) вимити вчора.

Тренувальні вправи

Вправа 1. Прочитайте речення та перекладіть їх. Зверніть увагу на Passive Voice:

1. Jim didn't know about the change of plans. He hadn't been told.
2. During the last decades a great number of researchers have been involved in the study of cancer problems.
3. Various ideas have been proposed to explain the origin of the moon.
4. An advertisement have not been placed in the newspaper yet.
5. I'm not going to the party. I haven't been invited.
6. In recent years much of our interest has been centred round the problem of the evolution of comets.
7. The letters have already been posted by the time the boss came in.
8. He said that he would show us the letter when it was typed.
9. This room looks different. Has it been painted since I was last here?
10. A tree was lying across the road. It had been blown down in the storm.

Вправа 2. Підкресліть перфектну форму дієслова. Закінчіть речення відповідною часовою формою дієслова у пасивному стані:

1. They have changed the date of the meeting
The date of the meeting has been changed.
2. The chef hasn't made dinner.
The dinner_____.
3. Brian told me that somebody had attacked and robbed him in the street.
Brian told me that he_____.
4. The doctor had already told him to go on a diet. He
_____.
5. They have been built excellent shelters for tourists in these mountains.
Excellent shelters for tourists__.
6. Richard has offered Helen a watch.
Helen_____.

Вправа 3. Утворіть питальну та заперечну форми речень:

1. The light has not yet been turned off.
2. He has been told everything, so he knows what to do now.
3. The door has been left open.
4. The article will have been published by the time you arrive.
5. This crop had been sown by the end of the month.

**Неособові форми дієслова
(Non-Finite Forms of the Verb)**

Неособові форми дієслова (non-finite forms of the verb) – інфінітив (the Infinitive), герундій (the Gerund), дієприкметник (the Participle) – не мають граматичних ознак особи, числа і способу, не виражають часу дії, тому не можуть бути присудком речення, а можуть тільки входити до його складу. Вони вказують лише на співвіднесеність у часі дії, що вони виражають, до дії присудка: одночасна вона чи передую їй.

The Infinitive (Інфінітив)

Інфінітив – це неособова форма дієслова, яка тільки називає дію і відповідає на запитання *що робити?, що зробити?* – **to read** читати; **to understand** розуміти.

В англійській мові інфінітив має одну просту і п'ять складних форм. Інфінітив перехідних дієслів має форми часу й стану, а неперехідних – тільки часу.

Форми інфінітиву	Active	Passive
Indefinite	to write to come	to be written
Continuous	to be writing to be coming	-

Perfect	to have written to have come	to have been written
Perfect Continuous	to have been writing to have been coming	-

Якщо дієслово не вживається в пасивному стані або в формі Continuous, то кількість форм інфінітива відповідно менша. Ознакою інфінітива в англійській мові є частка **to**. Частка **not**

перед інфінітивом вказує на заперечну форму.

Але слід пам'ятати, що в деяких випадках інфінітив вживається без частки to:

- 1) після модальних дієслів (окрім дієслова *ought*);
- 2) в об'єктному інфінітивному звороті після дієслів: **to see, to hear, to feel, to watch, to observe, to notice; to let, to make;**
- 3) після виразів **would rather, would sooner, had better...**

Значення і вживання форм інфінітиву

I. Інфінітив у формі **Indefinite** вживається:

1. Якщо дія, яку він виражає, одночасна з дією, вираженою дієсловом-присудком речення:

I am sorry to hear it.

Мені прикро чути це.

He was glad to see them.

Він був радий бачити їх.

It will be very interesting to read these books.

Буде дуже цікаво прочитати ці книжки.

2. З дієсловами, що вказують намір, надію та ін. Indefinite Infinitive означає дію, майбутню щодо відношення до дії, вираженої дієсловом-присудком:

I hope to see you on Monday.

Я сподіваюсь побачитися з вами в понеділок.

I want to make a report.

Я хочу зробити доповідь.

3. З модальними дієсловами Indefinite Infinitive часто виражає майбутню дію:

They may come tomorrow.

Може, вони прийдуть завтра.

II. **Continuous Infinitive** виражає тривалу дію, що відбувається одночасно з дією, вираженою дієсловом-присудком:

It was pleasant to be driving a car again.

Приємно було знову вести автомобіль.

III. **Perfect Infinitive** виражає дію, що передує дії, вираженій дієсловом-присудком:

I was pleased to have done something.

Я була задоволена, що я дещо зробила.

З модальними дієсловами **should, ought, could, might** у стверджувальній формі, а також після **was/were** в модальному значенні Perfect Infinitive показує, що дія не відбулася:

He should have stayed at home.

Йому слід було залишитися вдома (але він не залишився).

He was to have done it.

Він мав зробити це (але не зробив).

Таке саме значення має Perfect Infinitive після минулого часу дієслів **to expect** сподіватися, чекати; **to hope** надіятися; **to intend** мати намір та ін.:

I hoped to have found him at home.

Я сподівався застати його вдома (але не застав).

IV. **Perfect Continuous Infinitive** виражає тривалу дію, що відбувалася протягом певного часу перед дією, вираженою дієсловом-присудком:

I am happy to have been living in Kyiv for 25 years.

Я щасливий, що 25 років живу в Києві.

V. Інфінітив вживається в активному стані, якщо іменник або займенник, до якого він відноситься, означає суб'єкт дії, вираженої інфінітивом:

But they don't want to play with me.

Але вони не хочуть гратися зі мною.

Інфінітив вживається в пасивному стані, якщо іменник або займенник, до якого він відноситься, означає об'єкт дії, вираженої інфінітивом:

She didn't want to be found. Вона не хотіла, щоб її знашли.

VI. Інфінітив також вживається:

1. Після таких дієслів, як: **advise, afford, agree, appear, attempt, decide, dare, forget, fail, expect, hope, manage, offer, plan, pretend, promise, refuse, seem, tend, threaten, want, etc.**

e.g. He refused to answer my questions. I hope to see you again soon.

He promised not to be late.

Інфінітивні конструкції

Складний підмет (Суб'єктний інфінітивний комплекс)

Інфінітив вживається в суб'єктному інфінітивному звороті – **Complex Subject** - ("складний підмет"), де іменник чи займенник стоїть в загальному відмінку:

а) після таких дієслів в пасивному стані, як: *say, report, think, believe, expect, consider, suppose, see, hear, feel, notice, observe, watch, order, allow, permit, etc.*

e. g. Mark was seen to cross the street. Бачили, як Марк переходив вулицю.

He was made to do it. Його примусили це зробити. The Moon is known to be the

Earth's Відомо, що Місяць - satellite. супутник Землі.

He is known to be a good poet. Кажуть, що він хороший поет.

б) після наступних дієслів в активному стані: *seem, appear (здаватися), happen, chance (тратитися), turn out, prove (виявлятися)*:

e.g. They seemed not to listen to their teacher. Здавалося, що вони не слухали свого вчителя. He appears to be a good psychologist.

Здається, він хороший психолог.

в) після словосполучень *to be sure, to be certain, to be likely, to be unlikely*:

e. g. They are likely to meet often.

Вони, мабуть, часто зустрічатимуться. He is unlikely to change his mind.

Несхоже, щоб він передумав. They are sure to win the match.

Вони обов'язково виграють цей матч.

Складний додаток (Об'єктний інфінітивний комплекс)

Інфінітив вживається в конструкції: Verb + Pro(noun) + Infinitive

– в об'єктному інфінітивному звороті (**Complex Object**), де додатком (object) є іменник у загальному відмінку або особовий займенник в об'єктному відмінку, після якого вживається інфінітив, що виражає дію, яку виконує або якої зазнає особа чи предмет, позначений цим іменником або займенником.

Цей об'єктний інфінітивний зворот (Complex Object) вживається:

1) після дієслів: *consider, believe, think, find, know, expect, suppose, want, wish, desire, like, would like, dislike, hate, intend, request, ask (просити), allow, permit, recommend, cause, force, make* (примушувати), *let* (веліти, дозволяти):

e. g. Mr. Lee expected them to be here at ten o'clock. The police ordered the driver (him) to stop.

2) після дієслів to make, to let, to see, to hear, to feel, to watch, to observe, to notice – частка **to** перед інфінітивом не вживається:

e. g. I saw Mark cross the street. Я бачив, як він переходив вулицю. They made him do it. Його примусили це зробити.

Об'єктний інфінітивний зворот перекладається на українську мову здебільшого підрядним додатковим реченням, де іменник чи займенник відповідає підмету, а інфінітив – присудку цього підрядного речення.

For+ Інфінітив

Інфінітив вживається також в прийменниковому інфінітивному комплексі – в конструкції "for + noun/pronoun + infinitive" (де займенник вживається в об'єктному відмінку):

e. g. They asked for the data (them) to be published. Вони просили, щоб ці данні були опубліковані.

For this work to be done successfully conditions must be favourable. Для того щоб

ця робота була виконана успішно, необхідні сприятливі умови.

Цей інфінітивний зворот може знаходитися в будь-якій частині речення. На українську мову частіше за все перекладається підрядним реченням з сполучником "щоб/для того щоб".

Функції інфінітива в реченні

1. Інфінітив може вживатися в реченні в ролі підмета:

e. g. To apply fertilizers is very important for growing crops in this region.

Вносити добрива (внесення добрив) – дуже важливо для вирощування врожаїв в цьому регіоні.

2. Інфінітив може вживатися в ролі предикатива (іменної частини складного присудка):

e. g. The point is to achieve the aim. Головне – досягти мети.

3. Інфінітив може вживатися в ролі частини дієслівного складного присудка:

а) з модальними дієсловами:

e. g. They must do it at once.

б) з дієсловами, що вживаються з інфінітивом іншого дієслова (to want, to wish, to try, to intend, to expect, to hope та ін.):

e. g. He wants to read a newspaper.

в) з дієсловами, що означають початок або продовження дії (to begin, to start, to continue та ін.):

e. g. She began to look through the journals on her speciality.

4. Інфінітив може вживатися в ролі дodatка до дієслів та прикметників:

e. g. She asked me to speak loudly.

I'll be happy to accept your invitation.

5. Інфінітив може вживатися як обставина мети:

e.g. We often use heating (in order) to increase the reaction rate.

Ми часто використовуємо нагрівання для того, щоб підвищити швидкість реакції.

6. Інфінітив також вживається як означення:

e.g. He described some phenomena to be observed there only in winter. Він описав деякі явища, які можна спостерігати тільки взимку

Тренувальні вправи

1. Перекладіть українською, звертаючи увагу на форму інфінітиву:

1. She wants to be invited to the party. 2. They must be working in the garden. 3. We expect them to have returned. 4. She is said to have been working at school for many years.

2. Поставте дієслова у відповідній формі інфінітиву. Перекладіть речення українською:

1. This film turned out (show) ... in our club last month.

2. He is expected (take part) ... in the conference next week.
3. Pluto is known (discover) ... in 1930.
4. We expect them (return) ... in 2 days.
5. This question is likely (discuss) ... tomorrow.
6. We know this phenomenon (explain) ... by astronomers in the distant past.

3. Поставте частку *to* перед інфінітивом там, де це необхідно:

1. I think you ought ... apologize. 2. Make him ... speak louder. 3. Help me ... carry this bag. 4. My son asked me ... let him ... go to the theatre. 5. I must ... go to the country. 6. He said that she might ... come in the evening. 7. She was made ... repeat the song.

4. Прочитайте та перекладіть наступні речення з об'єктним інфінітивним комплексом. Зверніть увагу на вживання або відсутність частки *to* перед інфінітивом:

1. We expected her to return.
2. He allowed me to use his car.
3. I expect you to be on time.
4. The doctor told me to take these pills.
5. I want you to be happy.
6. I saw my friend run down the street.
7. I heard the rain fall on the roof.
8. I heard a famous opera star sing at the concert last night.
9. She watched the children play in the yard.
10. His parents intended him to go with them to the farm.

5. Доповніть речення, поставивши, де необхідно, частку *to* перед інфінітивом та займенники в об'єктному відмінку:

1. The teacher made ... (he/ to learn) the poem by heart.
2. I wanted ... (they/ to work) here.
3. They expect ... (we/ to answer) the letter at once.
4. You noticed ... (she/ to approach) the river.
5. I heard ... (he/ to read) it aloud.
6. His parents want ... (he/ to become) an agronomist.
7. We watched ... (they/ to play) in the yard.
8. You forced ... (he/ to do) the exercise again.
9. I let ... (she/ to leave) the room.
10. The rain ... (we/ to go) home.

6. Перефразуйте наступні складнопідрядні речення в прості, вживаючи Complex Subject (суб'єктний інфінітивний зворот). Зверніть увагу на форму інфінітиву:

e.g. It is reported that the delegation arrived in Paris on the 10th of September. –

The delegation is reported to have arrived on the 10th of September.

1. It is known that he works hard.
2. It is said that she has been teaching chemistry at our University for thirty years.
3. It seems that our students are working in the field.
4. It is believed that this house was built in the 19th century.
5. It is supposed that his article will be published next week.
6. It turned out that the translation was very difficult.
7. It was supposed that the weather would be fine in May.

The Participle (Складні форми дієприкметника)

Перфектний дієприкметник (Perfect Participle)

Perfect Participle має дві форми — активного та пасивного стану. Форма активного стану утворюється за допомогою Present Participle допоміжного дієслова to have і Past Participle основного дієслова: **having asked**.

Форма пасивного стану Perfect Participle утворюється за допомогою having been і Past Participle основного дієслова: **having been asked**. Неперехідні дієслова не мають форми пасивного стану (напр. to go):

<u>Форми</u>	<u>Active</u>	<u>Passive</u>
Perfect	having asked	having been asked
	having gone	

Значення та вживання

Perfect Participle виражає дію, яка передує дії, вираженій дієсловом-присудком. Perfect Participle відповідає українському прислівнику доконаного виду:

Having learned about it, they stopped speaking. Дізнавшись про це, вони припинили розмову.

Perfect Participle Active вживається тоді, коли іменник чи займенник, до якого він відноситься, означає суб'єкт вираженої ним дії:

Having taking the book, he left the library. Взявши книгу, він вийшов з бібліотеки.

Пасивна форма дієприкметника.

(Present Participle Passive та Perfect Participle Passive)

Пасивна форма дієприкметника вживається тоді, коли іменник чи займенник, до якого він відноситься, означає об'єкт вираженої ним дії. Present Participle Passive вживається для вираження дії, що відбувається на теперішній момент чи теперішній період часу, на відміну від Past Participle, який виражає дію, що відбувається звичайно, взагалі.

The question now **being discussed** meeting is very important.

Питання, що обговорюється зараз at the meeting, - дуже важливе.

The large house **being built** in our
is a new building of the

Велика будівля, що будується на street
нашій вулиці, новий корпус University.
університету.

Perfect Participle Passive вживається в функції обставини причини і часу та
вказує на дію, що відбулася до дії присудка:

Having been invited to a party, she could not stay at home.

Оскільки її запросили на вечірку, вона не змогла залишитися вдома.

Дієприкметникові конструкції

Складний додаток

Складний додаток з дієприкметником вживається після дієслів **see, hear, fell, want, like, find, catch, leave, keep, have, get, etc.**, і має таку ж структуру, що й складний додаток з інфінітивом. Але замість інфінітива вживається дієприкметник:

I saw him running. =

Я бачив, як він біг.

I saw him run.

I heard her shouting. = Я чув, як вона кричала.

I heard her shout.

Present Participle вживається замість інфінітива, якщо дію не завершено:

I saw him driving off.

Я бачив, як він від'їжджає.

I saw him drive off.

Я бачив, як він від'їхав. Past

Participle вживається замість пасивного інфінітива:

He had his hair cut.

Йому підстригли волосся.

The Absolute Participle Complex (Незалежний дієприкметниковий зворот)

Незалежний дієприкметниковий зворот (НДЗ) складається з дієприкметника, перед яким стоїть іменник у загальному відмінку або займенник у називному відмінку. НДЗ завжди відокремлюються від головного речення комою.

Коли НДЗ стоїть на початку речення, він перекладається підрядним реченням обставини за допомогою сполучників “коли”; “після того, як”; “тому що”; “через те, що”; “оскільки”; “якщо”:

The rain having stopped, we went out.
ущух, ми вийшли з дому.

Коли (після того, як) дощ

Weather permitting, we'll go for a walk.
підемо на прогулянку.

Якщо погода дозволить, ми

The professor being ill, the lecture was
put off.

Оскільки професор був
хворим, лекцію відстрочили.

Коли НДЗ стоїть після головного речення, він перекладається сурядним реченням за допомогою сполучників “і”; “а”; “при цьому”; “до того ж” або без сполучника:

Farmers grow a lot of grain crops in our

Фермери вирощують багато,

country, **wheat being the most important.** зернових, при чому пшениця є найважливішою.

They went quickly out of the house, **he accompanying her to the station.** Вони швидко вийшли з дому, і він провів її до вокзалу.

Тренувальні вправи

1. В якому з речень вжито Perfect Participle?

1. While reading an interesting English story she used a dictionary.
2. Entering the room we found nobody there.
3. He looked through the newspaper received this morning.
4. Having cleaned the room they went shopping.
5. The contract signed last year is useful for both sides.

2. Прочитайте та перекладіть українською:

1. Having finished the experiment he described its results in his article
2. Having solved many scientific and technical problems, our scientists could launch the first spaceship in outer space.
3. Having travelled about the country nearly two months, he returned to the capital.
4. The questions now being discussed at the meeting are very important.
5. Having collected all the material, she was able to write her report to the conference.
6. Having been sent to the wrong address, the letter didn't reach them.
7. Yesterday the professor told us about the experiments now being carried on in his laboratory.

4. В якому реченні незалежний дієприкметниковий зворот слід перекласти підрядним реченням з сполучником «після того як»?

1. This crop being used for different purposes, man cultivates it all over the world.
2. Water covers nearly three fourths of the Earth, most being sea water.
3. The distribution of water on our planet varying greatly, some places get too much water or too little.
4. The experiments having been carried out, they started new investigations.
5. The bridge being destroyed, we couldn't cross the river.

The Gerund (Герундій)

Герундій - це неособова форма дієслова, що має властивості дієслова та іменника. Як і інфінітив, герундій називає дію: reading — читання, seeing — бачення.

В українській мові немає форми, яка відповідає б герундію. Слова читання, бачення - іменники, що утворились від дієслів, але вони не мають граматичних ознак дієслова. Герундій перекладається іменником, інфінітивом, дієприкметником, дієсловом, підрядним реченням.

Дієслівні властивості Герундій має такі дієслівні властивості:

- 1) герундій перехідних дієслів вживається з прямим додатком: I like **reading books.** Я люблю читати книжки.

She began **preparing food**.

Вона почала готувати їжу.

2) герундій може мати означення, виражене прислівником:

They continued **listening attentively**.

Вони продовжували уважно

слухати.

3) герундій має неозначену й перфектну форми, вживається в активному і пасивному стані. Форми герундія співпадають з формами дієприкметника.

<u>Форми</u>	<u>Active</u>	<u>Passive</u>
Indefinite	writing	being written
Perfect	having written	having been written

Неозначена форма герундія (Indefinite Gerund) вживається:

а) для вираження дії, одночасної з дією, вираженою дієсловом-присудком речення:

He sat without **turning** his head.

Він сидів, не обертаючись, б) для

вираження дії безвідносно до якогось певного часу:

Seeing is believing.

Бачити — значить вірити.

в) після дієслів to intend, to suggest, to insist та деяких інших Indefinite Gerund виражає майбутню дію по відношенню до дії, вираженої дієсловом-присудком:

He insisted on **telling** her about it.

Він наполягав на тому, щоб

розказати їй про це.

г) для вираження дії, що передує дії, вираженій дієсловом-присудком, зокрема після дієслів to thank, to forget, to remember, to excuse, to apologize, а також після прийменників on і after:

I don't remember **seeing** her.

Я не пам'ятаю, щоб я бачив її.

Перфектна форма герундія (Perfect Gerund) виражає дію, що передує дії, вираженій дієсловом-присудком речення:

Thank you for **having helped** me.

Спасибі, що допомогли мені.

Герундій вживається в пасивному стані, якщо іменник чи займенник, до якого він відноситься, позначає об'єкт вираженої ним дії:

He does not come without **being invited**.

Він не приходить, якщо його не запрошують. She

remembers **having been showing** this article.

Вона пам'ятає, що їй показували цю статтю.

Функції герундія в реченні.

Герундій у реченні може виконувати такі властиві іменнику синтаксичні функції:

1) підмета:

Smoking is harmful.

Палити - шкідливо.

2) предикатива:

His hobby is **collecting** stamps.

Його улюблене заняття -

колекціонувати

поштові марки.

3) додатка (прямого і прийменникового):

Forgive my **saying** it.

Пробач мені те, що я сказав.

She is fond **of painting**.

Вона полюбляє малювати.

4) обставини (мети, причини, умови, часу, способу дії): She improved the text **by changing** a few sentences.

Вона покращила текст, замінивши декілька речень. They never obtain high yields **without applying** fertilizers.

Вони ніколи не отримують високих врожаїв, не застосовуючи добрив.

Вживання

1) Після дієслів: to avoid, to finish, to suggest, cannot help, to enjoy, to excuse, to forgive, to postpone, to delay, to mind, та ін. - вживається тільки герундій (з усіх неособових форм дієслова):

We finished **dressing**.

Ми закінчили одягатися.

2) Після дієслів та дієслівних словосполучень з прийменниками: to leave off, to give up, to go on, to keep on, to put off, to insist on, to agree to, to prevent from, to thank for, to be busy in, to be capable of, to be fond of, to be proud of, to be surprised at, та ін.:

Mary left off **ironing**.

Мері перестала прасувати.

Fancy **going** for a walk in such weather. Уявіть собі прогулянку в таку погоду.

3) Після прикметників **worth** та **busy** (з дієсловом to be):

These fertilizers **are worth buying**.

Ці добрива варто купити. Yesterday

he **was busy working**

Вчора він був зайнятий

in the garden.

роботою в саду.

4) Герундій або інфінітив вживається після таких дієслів, як: to begin, to start, to continue, to propose, to like, to try, to refuse, to intend, to forget, to remember, to prefer:

The children **began playing**. = The children **began to play**.

Порівняйте:

(1) stop + gerund: When the professor entered the room, the students stopped talking. (The room became quiet.)

(2) stop + infinitive of purpose: While I was walking down the street, I ran into an old friend. I stopped to talk to him. (I stopped walking in order to talk to him.)

Комплекс з герундієм

Перша частина герундіального комплексу — іменник у присвійному чи загальному відмінку або присвійний займенник. Друга частина — герундій, що виражає дію, яку виконує чи зазнає особа або предмет, позначений першою частиною комплексу. Такий зворот часто перекладається підрядним реченням, де займенник чи іменник є підметом, а герундій - присудком:

I don't like him going here. туди.	Мені не подобається, що він іде
I remember his friend taking part in the conference.	Я пам'ятаю, що його друг брав участь у конференції.
They told us about his coming here. приходив сюди.	Вони сказали нам про те, що він

Тренувальні вправи

1. Перекладіть на українську мову, звертаючи увагу на функцію герундія в реченні та його форму:

1. He likes translating scientific articles from English into Ukrainian.
2. After having changed the temperature twice he decided to change conditions of the experiment.
3. The manager has finished dictating a text to her secretary.
4. Having been read and corrected by the secretary, the text contained no mistakes.
5. On carrying out his experiments, he could make a lot of calculations.
6. Instead of translating the article himself, he asked his friend to do it.

2. Доповніть речення, вживаючи форму герундія наступних дієслів: to watch, to go, to stay, to write, to talk, to forget, to clean

1. I think people should stop ... television so much.
2. He has finished ... the flat.
3. Nobody thought of ... to bed.
4. Don't fear my ... her.
5. I insist on my sister's ... at home.
6. I don't enjoy ... letters.
7. He likes ... to me.

3. Складіть речення, користуючись таблицею:

1. Thank you for	seeing my parents next week.
2. I'm thinking of	disturbing you.
3. How about	dancing and singing.
4. I apologise for	telling me the truth.
5. I'm tired of	understanding this.
6. She's very good at	going to the cinema tonight?
7. He's not capable of	answering that child's questions.

4. З наведеного переліку дієслів, виберіть ті, після яких вживається герундій:

Agree, avoid, can't help, decide, expect, fancy, finish, give up, happen, hope, mind, manage, prepare, postpone, promise, put off, refuse, seem, suggest, wish.

5. Виберіть правильну форму дієслова (інфінітив чи герундій):

1. Do you remember (meet) her last year?
2. I regret (not visit) her when she was ill.
3. Do you want to go on (learn) English?
4. He doesn't allow us (make) personal phone calls.
5. He's stopped (smoke).
6. He stopped for a few minutes (rest).
7. I like (watch) TV in the evenings.
8. Do you think this book is worth (read)?
9. I can't help (worry) about it.
10. I managed (find) a taxi. 11. She suggested (go) to a movie.
12. They can't afford (buy) this car.

Умовний спосіб (The Subjunctive Mood)

Умовний спосіб виражає дію не як реальну, а як таку, що могла б відбутися за певних умов, а також необхідну, бажану або нереальну, нездійсненну.

В англійській мові вживаються чотири форми умовного способу: the Conditional Mood, the Suppositional Mood, Subjunctive I, Subjunctive II.

The Conditional Mood.

3 types of Conditional Sentences (3 типи умовних речень).

Conditional Mood утворюється з допоміжних дієслів *should* або *would*, у другій і третій особах – *would*. За формою Conditional Mood збігається з Future-in-the-Past дійсного способу, але відрізняється від нього за значенням.

Conditional Mood вживається для вираження дії, яка відбулася б за певних умов у теперішньому, минулому або майбутньому часі, але не відбудеться з якихось причин:

If she knew his addree (now), she would write to him. - Якби вона знала його адресу, вона б написала йому.

Conditional Mood має дві часові форми: present і past.

Present Conditional утворюється з допоміжних дієслів *should* і *would* та інфінітива основного дієслова без частки *to* (збігається з Future Simple-in-the-Past):

I (we) **should/would work**

He (she, it, you, they) **would work**

Present Conditional виражає дію, що за певних умов могла б відбутися в теперішньому або майбутньому часі.

Past Conditional утворюється з допоміжних дієслів *should* і *would* та перфектної форми інфінітива основного дієслова без частки *to* (збігається з Future Perfect-in-the-Past):

I (we) **should/would have worked**

He (she, it, you, they) **would have worked**

Past Conditional виражає дію, що за певних умов могла б відбутися в минулому, але через відсутність цих умов не відбулася.

3 типи умовних речень

I Реальна умова, тип що відноситься до теперішнього або майбутнього часу

1) If Present Simple; Present Simple. If I have enough time, I visit granny every week.

2) If Present Simple; Future Simple. If the weather is fine tomorrow, we'll go to the country.

II Малоймовірна умова, тип що відноситься до теперішнього або майбутнього часу

If Past Simple; Future-in-the-Past² If he were¹ here, he would help us.

If I saw my friend tomorrow, I should ask him about it.

III Нереальна умова, тип що відносяться до минулого часу

If Past Perfect; would + Perfect Infinitive If I had seen him yesterday, I should have asked him about it.

Примітка:

¹Дієслово *to be* має форму **were** в 1-ій та 3-ій ос. однини, оскільки вживається у формі Past Subjunctive.

²В умовних реченнях II типу в головному реченні може вживатися сполучення **could** або **might** з Indefinite Infinitive.

Аналогічно, в умовних реченнях III типу в головному реченні може вживатися сполучення **could** або **might** з Perfect Infinitive. На українську перекладається – міг би, могли б з інфінітивом:

He could do it if he tried. Він міг би це зробитиб якби

He could have done it if he had tried. спробував.

Умовні речення з дієсловом WISH

Має відношення до майбутнього часу	I wish you <u>would read</u> more in future.	Як би мені хотілося, щоб ви читали більше в майбутньому.
	I wish we <u>would (could) meet</u> next summer.	Як би мені хотілося, щоб ми зустрілися (змогли зустрітися) наступного літа.
Має відношення до теперішнього часу	I wish I <u>had</u> time.	Шкода, що в мене немає часу.
Має відношення до минулого часу	I wish I <u>could speak</u> German.	Мені б хотілося розмовляти німецькою.
	I wish I <u>had had</u> more time yesterday.	Шкода, що вчора я мав мало часу.
	I wish you <u>hadn't done</u> this.	Шкода, що ти це зробив.
	I wish he <u>had been</u> here then	Шкода, що його тоді тут не було.

Тренувальні вправи

1. Вправа 1. Розкрийте дужки, поставте дієслово у відповідному часі: She (to buy) the dress tomorrow but the shop will be closed.
2. She (to buy) the dress but the shop was closed.
3. The teacher was absent today, so class was canceled. If she (be) absent if again tomorrow, class (cancel) tomorrow, too.
4. If she (to learn) English, I (to buy) her this book.
5. If my brother (to have) time now, he (to help) us.
6. I am not an astronaut. If I (to be) an astronaut, I (to take) my camera with me on the rocket ship next month.
7. I (to do) the same if I (to be) in your shoes.
8. It is expensive to call across the ocean. However, if transoceanic telephone calls (be) cheap, I (call) my family every day and (talk) for hours.

Вправа 2. Розкрийте дужки, вживаючи потрібну форму умовного речення після wish. Перекладіть українською:

1. I wish you (to come) with us.
2. I wish you (to be) with us yesterday.
3. I wish we (to meet) again next summer.
4. I wish I (to be) at yesterday's party: it must have been very merry.
5. If only she (to tell) me the truth then.
6. I wish you (not to be) so impatient. It wasn't wise of you.

7. They wished they (not to see) this horrible scene again.
8. I wish you (to phone) me last Sunday.
9. I wish I (to have) a season ticket to the Philharmonic next winter.
10. I wish you (not to speak) on the telephone so much.
11. I wish you (to send) word as soon as you arrive
12. They wish they (not to quarrel) with their neighbours a year ago.

Вправа 3. Перефразуйте речення за зразком, використовуючи відповідні часові форми умовного способу:

Model: If my brother has time, he will help them. If my brother had time, he would help them.

1. If there is much snow in January, they will go skiing every day.
2. If you've spoken the truth, you won't have anything to complain about.
3. If the rain stops, the children will go for a walk.
4. If I send the money at once, my dog will be returned alive and well.
5. If the water is warm, we shall have a picnic.

Вправа 4. Перефразуйте речення за зразком, використовуючи відповідні часові форми умовного способу відносно минулого часу: Model: If he saw his friend, he would ask him about it

If he had seen his friend (yesterday), he would have asked him about it.

1. If she were attentive, she wouldn't make so many mistakes.
2. If he were here, he would help us.
3. If he knew the number of her telephone, he would ring her up.
4. She would buy that book, if she had money with her.
5. If Nick worked hard, he would pass his examination.
6. If we had time, we would play chess.
7. If she came in time, she would join us.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Андреева Т.Я. Научный английский язык / Т.Я. Андреева. – Екатеринбург : Издательство уральского ун-та, 2006. – 104 с.
2. Веселовская Н.Г. Английский язык для специальностей «Землеустройство» и «Земельный кадастр» : учебное пособие / Н.Г. Веселовская. – М. : Издательский центр «Академия», 2009. – 208 с.
3. Жилко Н.М., Панова Л.С. Вправи з граматики англійської мови: Навчальний посібник. – К.: Освіта, 2007. – 355 с.
4. Косолапов В.І. Методичний посібник до практичних занять з дисципліни англійська мова для студентів спеціальності 7.070900 - «Землепорядкування та кадастр». – Рівне: РДТУ, 2001. – 102 с.
5. Dudley-Evans T. & St John M.J. Developments in English for Special Purposes. – CUP, 1998. – 205 p.
6. Hutchinson T., Water A. English for University Students. – CUP, 2007. – 185 p
7. Tamzer A. Cambridge English for scientists. Cambridge: Cambridge University Press, 2011. — 108 p.